

DARBININKAS

Vol. LXXXIII, Nr. 42
Spalis - October 30, 1998 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus spalio 23 d. baigė darbo vizitą Jungtinėse Amerikos Valstijose. Paskutinę vizito dieną Lietuvos vadovas susitiko su Tarpautinės branduolinio saugumo programos direktoriumi Terry R. Lash, JAV Valstybės sekretorės pavaduotoju Strobe Talbott bei Washingtono ir jo apylinkių Lietuvių Bendruomenės nariais.

- Prezidento Valdo Adamkaus žmona Alma Adamkienė spalio 23 d. kartu su savo vyru iš Washingtono išvyko į Vokietiją dalyvauti Vestfalijos taikos sutarčių 350-mečio jubiliejaus iškilmėse, o spalio 24 d. grįžo į Vilnių. Anksčiau buvo skelbiama, kad A. Adamkienė liks Chicagoje, pas savo motiną Oną Nutautienę, ir rūpinsis jos grįžimo į Lietuvą reikalais. Tačiau vėliau A. Adamkienė nusprendė šį kartą grįžti į Lietuvą, o į JAV vėl atvykti lapkričio mėnesį, kad galutinai sutvarkytų savo motinos grįžimo į Lietuvą reikalus.

- Spalio 23 d. Lietuvoje akredituotas naujas Italijos gynybos atašė pulkininkas Sergio Cavanna. 49 metų karininkas tapo trečiuoju Italijos kariniu atstovu ir šiame poste pakeitė kancerciją baigusį pulkininką Francesco Giancesin. Naujasis gynybos atašė, kaip ir jo pirmtakas, reziduoja Stokholme.

- Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius pasveikino Vilniaus arkivyskupo augziliarą ir generalvikarą vyskupą Juozą Tunaitį su gražia ir garbinga gyvenimo sukaktimi. "Per prasingus savo gyvenimo dešimtmečius Jūs buvote ir esate taurus meilės Dievui ir žmonėms, taikaus mūsų tėvynainių bendravimo skelbėjas. Esame Jums labai dėkingi ir linkime dar daug metų sėkmingai dirbti, kad tvirtų Tėvynės dvasinis gyvenimas ir pilietinė vienybė, kad ir toliau Bažnyčios bei Valstybės geri santykiai būtų demokratiski ir kupini abipusio pasitikėjimo", - sakoma Premjero sveikinime.

- Kauno "Aušros" gimnazijoje spalio 23 d. įvyko 80-ties laidų susitikimas. Šia proga gimnazijoje svečiavosi Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis, jį baigęs 1950 metais. Profesorius pasakojo apie savo mokyklinius metus, apžiūrėjo mokyklos muziejų, susitiko su klasės draugais.

- Lietuva tapo keturioliktaja valstybe, kuri dalyvauja įgyvendinant projektą "Transeuropinis geležinkelis". Tai patvirtinantį susitarimą Vilniuje pasirašė Vyriausybės įgaliotas susisiekimo viceministras Algirdas Šakalys ir Jungtinių Tautų (JT) komisijos transporto skyriaus patarėjas Umit Armangil. Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos "Transeuropinio geležinkelio" projekto tikslas - sukurti efektyvią geležinkelių bei kombinuoto transporto sistemą tarp Vidurio, Rytų Europos ir kitų šalių, taip pat padėti Vidurio ir Rytų Europos valstybėms integruotis į visos Europos transporto sistemą bei perimti Vakarų Europos standartus.

LIETUVOS AMBASADOJE WASHINGTONE: KELI ĮSPŪDŽIAI IŠ PRIĖMIMO LIETUVOS PREZIDENTUI

JAV sostinėje Washingtone visada malonu pasisukti. Miestas nėra iš tolo neprimenantis didžiųjų Amerikos megapolių, kurie niekaip neišsprendžia šiukšlių, benamių, nusikalstamumo, oro taršos bei kitų šiuo-

Julius Keleras

pulkininko uniforma. Akimirka net pagalvojau, ar tikrai esu ne Lietuvoje kokiais 1987-aisiais. Susirinkusiųjų čia buvo tiek,

svečius publikai, paprašė žodį tarti Prezidentą. Šis padėjo visiems už dėmesį Lietuvai, trumpai papasakojo apie savo vizitą Baltuosiuose Rūmuose bei įteikė apdovanojimus Lietuvai ypač daug pasitarnavusiems ameri-

Lietuvos Prezidentas papasakojo apie stabilią Lietuvos ekonominę ir finansinę padėtį
Vaidos Kelerienės nuotr.

laikinių socialinių negandų. Washingtone viskas šiek tiek kitaip: ramiau, nuosaikiau, sukaupčiau. Kadaise suprojektuotas prancūzo L'Enfant, miestas dabar turi daugiau paminklų bei parkų negu bet kuris kitas Jungtinėse Amerikos Valstijose. Tai - valdžios institucijų ir muziejų miestas, Smithsonian centras, daugelio svarbių įstaigų telkinys, o be to, ir JAV diplomatinės sostinė, kur įsikūrusios 29 pasaulio valstybių ambasados, ambasadorių rezidencijos arba tų šalių kultūros atstovavimo institucijos. Tarp jų ir palyginti mažutė, 17,000 kvadratinį pėdų dydžio Lietuvos ambasada 16-oje gatvėje, į kurią mudu su žmona buvome maloniai pakviesti Lietuvos ambasadoriaus Washingtono Stasio Sakalausko bei jo žmonos, į priėmimą, surengtą Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus garbei.

Valdo Adamkaus dienotvarkė ir šisys buvo nepaprastai apkrauta - tik atskridęs iš Lietuvos jis lankėsi Chicagoje, Amerikos katalikų universitete priėmė garbės daktaro laipsnį, susitiko su JAV prezidentu Bill Clinton, kur be kita ko aptarė ir Lietuvai esmingus klausimus, skaitė paskaitą "Europa kaip nebaigtas statinys" Strateginių ir tarptautinių studijų centre, priėmė JAV Aplinkos apsaugos teisės instituto metinį apdovanojimą už nuopelnus gamtos apsaugos srityje. Tad spalio 21-osios vakare į priėmimą Lietuvos ambasadoje rinkosi žmonės, vertinantys šitaip užimto ir neabejotinai pareigomis apkrauto Prezidento pastangas susitikti su diplomatais, žurnalais bei Lietuvių Bendruomenės atstovais. Šeštą valandą vakaro Lietuvos ambasada užplūdo diplomatinio korpuso nariai, žurnalistai, JAV kongreso nariai, kviestiniai svečiai, Lietuvos bičiuliai, tarp kurių smėkščiojo ir nesmagaus gelsvumo Rusijos

kad net itin ramiai žingsniuodamas per visas tris susiliejančias antrojo aukšto salikes, be maž turėjai susitraukti ir kuo žemiau nuleisti rankas, priešingu atveju nuo menkiausio ne-

kiečiams. Po to pakviesta pasivaikinti. Kiek vėliau Prezidento atstovė spaudai, buvusi Lietuvos ryto politinė apžvalgininkė Violeta Gaižauskaitė lietuvių žurnalistus pakvietė į mažą im-

"Darbininko" redaktorius Julius Keleras ir LB Tarybos pirmininkas Donatas Skučas
Vaidos Kelerienės nuotr.

tikslaus ir netyčinio krustelėjimo numušus kelis ambasadorius, atašė ar ypatinguosius, nebūtinai slaptus patarėjus buvo įmanu sukelti nedidelį diplomatinį skandalą. Tačiau jokių nesipratimų šitoj erdvėj negalėjo būti - svečiai buvo vaišinami lietuvišku šampanu, alumi, degtine bei brendžiu ir puikiais užkandžiais, kas stiprino jų kantrybę belaukiant Prezidento ir skatinė abipusiai maloniems bei naudingiems pašnekesiams.

Prezidentas vėlavo maždaug pusantros valandos. Tačiau teisingai jam nereikėjo - Bill Clinton, kurį jis sutiko ketvirtąjį kartą, jei tikėsime paprastųjų ir spec. Lietuvos ryto korespondentų pranešimu (Lietuvos Rytas, 1998 10 23), buvo tiek užimtas tuomet vykusiomis Palestinos bei Izraelio taikos derybų komplikacijomis, kad dviejų prezidentų rendezvous galėjo ir visai neįvykti. Tas ir buvo maloniai paašikinta laukiantiems, kai Ekscelencija su žmona, lydimi gausių plovimų, užkopė laiptais. Ambasados šeimininkas Stasys Sakalauskas, pristatęs garbingus

provizuotą spaudos konferenciją, kurią bene tiksliausia būtų pavadinti "Lietuvos Prezidentas atsako į Lietuvos Rytų klausimus", kadangi neskaitant Prezidentą apklausinėjusio lietrytiečio G. Alksninio bei jam talkinusio kolegos iš to paties laikraščio Valdo Bartusevičiaus, tik Kęstutis Girnius (Laisvosios Europos radijas) tęsėjo įsiterpti ir užduoti vieną jam rūpimą klausimą apie Rusijos ūkio padėtį ir šios šalies ekonominius santykius su Lietuva. Prezidentas pasidžiaugė, kad Lietuvos ekonominė padėtis pastebimai gerėja, tą įrodo besiplėtojantys ekonominiai ryšiai su JAV bei Williams kompanijos įžengimas į Lietuvą. Visas briefing'as truko dešimtį minučių ir, p. Gaižauskaitei paskelbus paskutinio klausimo galimybę, jo pati Prezidento atstovė spaudai grakščiu mostu parodė ir paskutinį klausimą - p. G. Alksninį. Tąsyk nepadėjau apie demokratiją, atrodė, kad kai kam tiesiog būtiną kruopščiai daryti namų darbus. Gera ar blogai, tai jau kita bėda. Beje, šie nesklandumai

APDOVANOJIMAI NUSIPELNIUSIEMS TAUTIEČIAMS

Chicagoje "Willow Brooks" pokylių salėje įvyko priėmimas Prezidento Valdo Adamkaus ir jo žmonos p. Almos garbei. Pokylyje dalyvavo daugiau kaip 500 Chicago lietuvių bendruomenės veikėjų, taip pat Lietuvos ambasadorius Vašingtone Stasys Sakalauskas ir generalinis konsulas Chicagoje Giedrius Apuokas. Prezidentas įteikė Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinarus išeivijos lietuvių organizacijų veikėjams. Ordinarai įteikti ilgamečiam Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos sekretoriui Algirdui Bielskui, JAV Lietuvių

bendruomenės valdybos Socialinių reikalų tarybos pirmininkei Birutei Jasaitienei, profesorui, gydytojui kardiologui, Chicago Illinojaus Masonų medicinos centro direktoriui Rimdaugui Nemickui, daktarui, Lietuvos fondo įkūrėjui Antanui Razmai, JAV Lietuvių Bendruomenės Socialinių reikalų tarybos "Lietuvos vaikų vilties" komiteto pirmininkei Gražinai Gudaitytei-Liautaud. 5-ojo laipsnio ordinaras įteiktas Lietuvos našlaičių globos komiteto pirmininkei Albinai Prunskienei. Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje apdovanojo Prezidentą Valdą Adamkų Žvaigždės ordinu. LA

KARINĖS ORO PAJĖGOS ĮSIGIJO NAUJUS NAIKINTUVUS

Lietuvos karinės oro pajėgos įsigijo du naujus čekiškus naikintuvus L-39 ZA. Už juos Lietuvos vyriausybė sumokėjo 8.2 mln. litų. 1992 metais buvo įsigyti keturi nenaui čekiški L-39 C markės orlaiviai. Šie orlaiviai jau nebegaminami. Naujieji orlaiviai, palyginus su pataisais, yra pranašesni navigacine bei kovine įranga. Jie gali būti ginkluoti valdomomis ir nevaldomomis raketomis. Kariškiai teigia, kad Lietuvai rei-

kėtų dar bent šešių šios klasės naikintuvų. Dabar karinės Lietuvos oro pajėgos turi tris rusiškus lėktuvus An-26 bei du čekiškus L-410, taip pat tris sraigtasparnius Mi-8 bei keturis Mi-2. Iš anksčiau turėtų 22-jų An-2 karinės oro pajėgos pasilieka 6, o likusius perduoda aviacijos gamyklai Kaune. Čekai Kaune demonstravo ir naujausią savo lėktuvą L-139, kuris gali būti naudojamas ir NATO karinėse pajėgose. LR

VYRIAUSYBE PASITIKIMA VIS LABIAU

Vyriausybės užsakyto sociologinio tyrimo duomenimis, ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus Vyriausybę remia beveik pusė Lietuvos gyventojų. Šios vyriausybės pakeitimo nenori 43.7 % apklaustųjų, 33.3 % pakeitimo norėtų, o 23 % apklaustųjų neturi nuomonės šiuo klausimu. Per metus pritariančiųjų šiai vyriausybei padaugėjo 4.9 %, o nepritariančiųjų sumažėjo 6 %. Apklausa rodo, kad Gedimino Vagnoriaus vyriausybę remia įvairių politinių pažiūrų žmonės. Jai prita-

ria 79.7 % konservatorių šalininkų, 60.8 % - krikščionių demokratų šalininkų, 56.7 % Centro sąjungos šalininkų, 46.6 % socialdemokratų šalininkų ir 28.1 % LDDP šalininkų. Sprendžiant iš partijų reitingų spalio mėnesį, didžiausią Gedimino Vagnoriaus rėmėjų grupę sudaro žmonės, kurie ketina balsuoti už Centro sąjungą, antri - konservatorių šalininkai. Toliau pagal gausumą rikiuojasi krikščionių demokratų, socialdemokratų ir LDDP šalininkai. LA

ARKIKATEDRA GRAŽINTA PRIEŠ 10 METŲ

Spalio 22 dieną lygiai prieš dešimt metų tikintiesiems buvo gražinta Vilniaus Arkikatedra. Tą dieną Šv. mišios buvo aukojamos aikštėje prie Arkikatedros durų. Atšventinta Arkikatedra buvo 1989 metų vasario 5 dieną. Gražinti Arkikatedrą, pasak tuometinio LSSR ministro pirmininko Vytauto Sakalausko, nusprendė Lietuvos komunistų partijos centro

komiteto sekretoriai Lionginas Šepetyš, Algirdas Brazauskas ir patys Vytautas Sakalauskas. Minutis kilo Sąjūdžio suvažiavimo metu, besėdint Sporto rūmų tribūnose ir išgirdus, kad kitą dieną žmonės ketina melstis prie Arkikatedros. Arkikatedra buvo uždaryta 1958 metais. Sovietmečiu ten buvo Vilniaus paveikslų galerija, vykdavo koncertai. LR

EUROSKEPTIKŲ LIETUVOJE MAŽĖJA

"Vilmorus" duomenimis Rusijos krizė dar labiau sumažino negausiais euroskeptikų gretas Lietuvoje. Referendume dėl Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą, jeigu jis vyktų spalio mėnesį, tam pritarė 75 % turinčiųjų nuomonę. Tai yra 5 % daugiau nei buvo rugsėjo mėnesį, Rusijos krizės pradžioje. Prieš stojimą į ES spalio mėnesį bal-

suotų 25 % turinčiųjų nuomonę. Jokios muononės šiuo klausimu neturi 32 % apklaustos dalyvių. Iš jų 7.1 % nebalsuotų, o 24.9 % - neapsisprendę. Prieš stojimą į ES nepasisako jokia politinė jėga Lietuvoje. LA

Padovanokite "Darbininko"

prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams švenčių proga!

Prenumerata
metams - tik \$30.

nieku būdu neužgožė pagrindinio vakaro įspūdžio - jau dešimt mėnesių turime tikrą Prezidentą, visom galiom siekiantį, kad Lietuva taptų NATO bei Europos Sąjungos nare.

Vilniaus kunigų seminarijai vadovaus vokiečių kunigas

Rugsėjo 14 d. buvo iškilmingai inauguruota Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarija, perkelta iš Antakalnio Trinitorių vienuolyno į naują, modernų pastatą Jeruzalės mikrorajone, šalia Kalvarijų bažnyčios.

Kodėl Šv. Juozapo?

Vilniaus kunigų seminarija buvo antra aukštoji mokykla Lietuvoje. Ji įkurta praėjus vos trejiems metams po Vilniaus universiteto įsteigimo, 1582 m. Seminarijos istorija sudėtinga, ne kartą jos darbas sustabdytas. 1945 m. uždaryta galutinai, ir iki 1993 m. Vilniaus arkivyskupija neturėjo kunigų seminarijos. Atkurti ją sumanė Vilniaus metropolitas arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis. "Norint atnaujinti Bažnyčią, reikia pradėti nuo jos vadų, - sakė arkivyskupas. - Ateidavo pas mane baigę Kauno seminariją su raštu, kad tinkami kunigystei, bet aš nieko apie juos nežinodavau, būdavau tuos žmones matęs vieną ar du kartus".

Arkivyskupo sumanymui pritarė ir Lietuvoje viešėjęs Popiežius Jonas Paulius II. 1993 m. atkurta seminarija prisiglaudė buvusiam Trinitorių vienuolyne. Klierikų skaičius augo, patalpos tapo ankštos. Vilniaus arkivyskupijai priklausanti pastatą Vilniaus centre, kur dabar įsikūrė Knygų rūmai, seniai žadama grąžinti, bet vis delsiama. "Nusprendžiau, kad statyti naują yra lengviau nei perstatyti seną", - teigė A. J. Bačkis. 1997 m. šv. Kazimiero dieną arkivyskupas palaimino seminarijos koplyčios kartinį akmenį.

Kodėl seminarija pavadinta šv. Juozapo vardu? Arkivyskupas atsakė trumpai ir, kaip pats prisipažino, nelabai rimtai: "Daugelio Lietuvos vyskupų vardas yra Juozas, taip pat ir mano antrasis. Tai įėjau jau šv. Juozapas yra mūsų globėjas..."

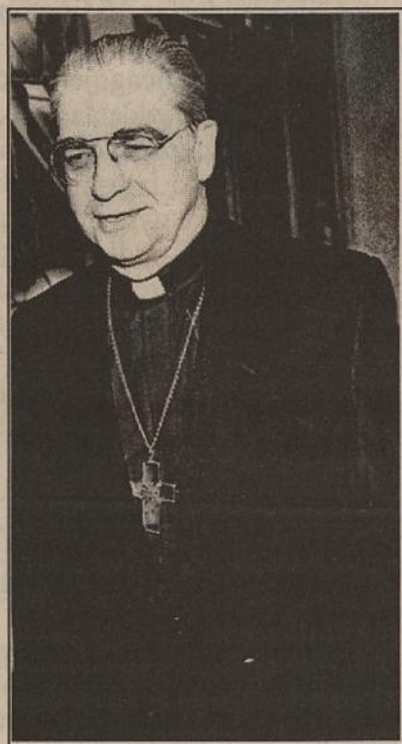
Pastatyta iš aukų

Didžiulis pastatas su koplyčia, auditorijomis, aktų bei sporto salėmis, balkonais, miegamaisiais, valgykla, uždaru kiemu išaugo per labai trumpą laiką - metus. Seminariją projektavo Marius Saliamoras ir Jūras Balkevičius. Statė uždaroji akcinė bendrovė "Meduja". Lietuvoje neįprastai modernią koplyčią projektavo ir įrengė Milano arkivyskupijos sakralinio meno ir liturgijos komisija. Kaip sakė Arkivyskupijos Ekonomo tarnybos Statybų ir eksplotavimo skyriaus viršininkas Rimas Dalgėda, parinkti vietą seminarijai nebuvo sunku. Rinkta iš trijų variantų. Vieta, kur seminarija pastatyta, pasirodė tinkamiausia dėl dviejų priežasčių: daug erdvės, geras susisiekimas su Vilniaus universitetu, kur seminaristai lankys kai kurias paskaitas.

Pastatyti seminariją kainavo 17 mln. Lt. Arkivyskupas A. J. Bačkis prisipažino, kad rasti lėšų buvo sunku. Vyriausybė neskyrė nė lito, nors prašyta ne kartą. "Panaudojome tik garsiųjų iš biudžeto Bažnyčiai skirtų lėšų trečdalį. Bet tai lašas", - pasakojo A. J. Bačkis. Statybą rėmė Šv. Sostas, Vokietijos, Amerikos, Olandijos, Prancūzijos, net Pietų Korėjos katalikai, taip pat Amerikos lietuviai. Didelę aukotojų bei Arkivyskupo nuostabą sukėlė tai, jog aukos Lietuvoje buvo apmokestintos pridėtinės ver-

Nomeda Gaižiūtė

tės mokesčiu, ir 1,5 mln. pateko valstybės išdan. Beje, iš biudžeto

Vilniaus kunigų seminarijos atkūrimo iniciatorius Vilniaus metropolitas Audrys Juozas Bačkis V. Kapočiaus nuotr.

seminaristams bus mokamos stipendijos. Kitu seminarijos išlaidų rūpintis Lietuvos tikintieji, remis užsienio šalpos organizacijos.

Seminarija sieks aukštosios mokyklos statuso

Šv. Juozapo kunigų seminarija kandidatus į kunigus rengs visai Vilniaus bažnyčiai provincijai: Vilniaus arkivyskupijai, Panevėžio ir Kaišiadorių vyskupijoms. Naujoje seminarijoje vienu metu galės mokytis 100 seminaristų.

Šiais metais mokosi 69 auklėtiniai. Priimti 26 pirmakursiai iš daugiau nei 40 kandidatų. 1999-aisiais į kunigus bus iššventinti pirmieji Vilniaus kunigų seminarijos auklėtiniai.

Seminaristai iš Vilniaus arkivyskupijos bei Kaišiadorių vyskupijos, be užsienio kalbos, privalės gerai išmokti dvi vietines kalbas - lietuvių ir lenkų, kad galėtų laisvai bendrauti su parapijiečiais. Tačiau visai lietuviškai nemokantys lenkai į seminariją negali būti priimti dėl labai paprastos priežasties - paskaitos vyks lietuvių kalba. Bus mokoma filosofijos, Bažnyčios istorijos, Šv. Rašto, Bažnyčios teisės, teologijos, sociologijos, pedagogikos, etikos, psichologijos, užsienio kalbų, kalbos kultūros, meno istorijos, giedojimo ir kt. Seminarijoje dirba 28 dėstytojai, 11 iš jų - mokslų daktarai. Daug dėstytojų atvyko iš užsienio šalių - Brazilijos, JAV, Lenkijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Vokietijos.

Seminarijos rektorius - vokiečių kunigas, teologijos daktaras Hans Friedrich Fischer.

Pasak arkivyskupo A. J. Bačkio, Lietuvoje nėra dėstyti pasirodusių žmonių, juos dar reikia parengti.

Vilniaus kunigų seminarija kol kas neturi aukštosios mokyklos statuso.

"Mums tai labai skauda temą", - prisipažino Audrys Juozas Bačkis. Pasak rektoriaus H. F. Fischer, reikia tik sutvarkyti dokumentus, o tai jau trunka labai ilgai. Dr. H. F. Fisher nemano, kad seminarijos studijų lygis prastesnis už Lietuvos aukštųjų mokyklų.

Seminariją palieka trečdalis klierikų

Seminaristai gyvena askeetiškuose, bet jaukiuose ir moderniuose kambarėliuose, šalia kiekvieno jų - tualetas, dušas. Pirmakursiai turėtų gyventi po du, kiti - po vieną. Kambariuose, koridoriuose, auditorijose rūkyti draudžiama. Manoma įrengti rūkymo kambarį, kad žiemą nereikėtų šalti lauke.

Diena seminarijoje prasideda 7 val., baigiasi 22 val. 30 min. Dieną - paskaitos, bendros maldos, laisvas laikas. Laisvu laiku išeiti iš seminarijos galima du kartus per savaitę, taip pat sekmadieniais - patarnauti į Vilniaus bažnyčias. Kartą per mėnesį seminarija sumoka už bilietus į spektaklį ar koncertą. Dar du kartus per mėnesį į teatrą galima nueiti už savo pinigų.

Seminarijos rektorius sakė, kad trečdalis kandidatų į kunigus pasirenka kitą kelią. Taip įprasta visame pasaulyje. "Geriau, jei žmogus anksčiau suvokia savo tikrąjį pašaukimą ir nepadarо klaidos", - sakė H. F. Fischer.

Paklaustas apie seminarijos viziją, rektorius pabrėžė, kad Vilniaus seminariją baigę kunigai turėtų būti tikri, jog nėra vienos dvasinės tiesos, turėtų jausti atsakomybę už savo žodžius ir darbus, kurie vieni nuo kitų nesiskirtų.

LA

Vertingas leidinys

Akademinių skautų sąjūdžio Vydūno fondas Chicagoje išleido antrąją "Lietuvos topografinių žemėlapių" laidą (Chicago, 1998). Tai 128 Lietuvos (1920-1923 m.) žemėlapių rinkinys. Juose, kaip teigia pirmos laidos leidėjas Vladas Vijeikis ir redaktorius Bronius Kviklys, "pažymėtos net pačios smulkiausios vietovės: kaimai, dvarai, dauguma vienkinių,

Lietuvos parkai turėtų vienyti

Lietuvoje rugsėjo gale viešėjo žymaus prancūzų parkų architekto Eduardo Fransua Andre provaikaitė Florence Andre-Kaepelin. Ji vadovauja tarptautinei E.F. Andre asociacijai. Viešnia domėjosi, kaip tvarkomi jos prosenelio projektuoti

Palangos, Lentvario, Trakų Vokės ir Užutrakio parkai. Su Lietuvos kultūros paveldo specialiosios padalinį Lietuvoje. Užutrakio parkas yra istorinio Trakų parko sudėtyje, kurio plotas - 8000 ha. Numatoma, kad

Juozapo Tiškevičiaus lėšomis Užutrakioje 1896 metais pastatyti neoklasicistiniai rūmai, buvę ūkiniai pastatai bus restauruojami ir juos supantis 48 ha plotas parkas bus tvarkomas ne tik valstybės, bet ir privačiomis lėšomis. Ateityje čia turėtų būti atviras visuomenei valstybės reprezentacijos bei kultūros centras. Apie tai neseniai kalbėjo Prezidentas Valdas Adamkus, kai į šiuos beviltiškai nykstančius rūmus paklausti koncerto prezidentą ir kitus garbius svečius pakvietė maestro Saulius Sondeckis. Deja, Lietuvoje nėra E.F. Andre parengto Užutrakio parko projekto. Kita vertus, jau sutvarkyto Palangos parko išlaikymas šiemet savivaldybei kainavo daugiau kaip 500 tūkst. litų. Todėl E.F. Andre projektuotų parkų atnaujinimo specialistai siūlo vienyti. Taip būtų lengviau bendradarbiauti su užsienio specialistais, atkreipti valstybės dėmesį.

LA

Bylos nelegaliems migrantams

Lietuva pradėjo kelti bylas nelegaliems migrantams. Baudžiamąją bylą už neteisėtą valstybės sienos perėjimą nuspręsta iškelti penkiems Bangladešo ir Somalio piliečiams. Jie sulaikyti rugsėjo 30 dieną Lenkijoje Suvalkų vaivadijoje ir grąžinti į Lietuvą. Išsiaiškinta, kad tą pačią dieną šie asmenys nelegaliai pateko į Lenkiją per Pabradės pasienio ruožą iš Lietu-

vos. Tarp sulaikytųjų - dvi moterys ir vaikas. Už tyčinį neteisėtą Lietuvos Respublikos sienos perėjimą baudžiama laisvės atėmimu nuo 1 iki 3 metų arba bauda. Iki šiol prieš teisimą stodavo nelegalių migrantų vedliai, jei pavykdavo juos surasti ir sulaikyti. Pabrėdęs užsieniečių registravimo centro vadovas tikisi, kad po trečiojo pasaulio šalis pasklidusi žinia apie baudžiamosios atsakomybės taikymą gerokai pristabdytų ekonominių bėglių brovimąsi per Lietuvą ir Vakarų.

LR

Lietuvos keliuose pradėta montuoti oro sąlygų informacinė sistema. Ją įdiegus, kelininkai šiek tiek anksčiau sužinos apie važiavimo sąlygas keliais, nei apie tai praneš sinoptikai. Todėl kelininkai galės anksčiau pradėti valyti užpustytus kelius. Specialūs davikliai bus įmontuoti greitkelyje Vilnius - Kaunas ties Grigiškėmis, kitose šios magistralės vietose. Tokia informacinė sistema 2001 metais turėtų aprėpti visus pagrindinius Lietuvos kelius.

LA

keliukai, upeliukai, ežerėliai, miškeliai, neskaitant jau stambesnių vietovių. Natūralaus didumo fotokopijas darėme iš Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės štabo karo topografijos skyriaus žemėlapių, o kur jų nebuvo padaryta, naudojome Vokietijos, Lenkijos ir Sov. Rusijos bei kitų kraštų žemėlapius".

Leidinyje lengva atsekti vietas, kaimus, kuriuose tebėra ar buvo miškeliai, upeliai, keliukai ar kiti objektai.

Vydūno fondo valdybos pirmininkas Vytautas P. Mikūnas savo žodyje "Antrąją laidą leidžiant" nurodo, jog "prieš 36

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gera žinoma pensininkų namų bendruomenė.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, neklinojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat neklinojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigecycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo vietos - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmdieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezy, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI I VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIU.
Fasolino
MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†
KVEČAS
JONAS
1933+1976

Lietuvos įvykiai jau tapę istorija. 1988 m. rugpjūčio 23 diena - akcija "Aplėbkime Baltiją"

R. Požerskio nuotr.

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —
Rankraščiai taisomi Redakcijos nuotėra**Išaukštinti ir tebelaukia**

Visų Šventųjų iškilmė ir mirusių tikinčiųjų minėjimas ragina mus kreipti savo žvilgsnius į mūsų žemiškosios kelionės tikslą – Dangų. “Einu jums vietos paruošti, - kalbėjo Viešpats apaštalams per paskutinę vakariene, - kad ir jūs būtumėte ten, kur ir aš” (Jn 14, 2-3). Sekdami Kristų – Kelią, Tiesą ir Gyvenimą, - mes prisipildome tos ramybės ir drąsos, kuri padeda nugalėti visus mūsų kasdieninius sunkumus ir kuri mums suteikia tvirtą viltį, jog ateis diena, kai ir mes pasieksime amžinąjį džiaugsmą su visais šventaisiais.

“Palaiminti turį vargdienio dvasią, palaiminti romieji, palaiminti tyraširdžiai, palaiminti taikdariai, palaiminti persekiojami dėl teisybės, nes jų yra dangaus karalystė” (pal. Mt 5, 3-10). Kartodama šiuos žodžius, šiandien Bažnyčia mums primena šventuosius, kurie “atėję iš didžio sielvarto, išplovę savo apsiaustus ir juos išbaltinę Avinėlio kraujyje” (pal. Apr 7, 14) jau pasiekė išganymo gausą. Jie, pirma mūsų patekę į dangaus džiaugsmą, yra mums evangelinių dorybių pavyzdžiai ir mūsų užtarėjai.

Neatsitiktinai Bažnyčios liturginiame kalendoriujie šios šventės seka viena po kitos. Malda už mirusiuosius, kaip sako Šventasis Raštas, yra gera ir kilni, nes ją visuomet skatina prisikėlimo viltis (pal. 2 Mak 12, 43). Melsdamiesi už mirusiuosius mes prisiliečiame prie šventųjų bendravimo slėpinių. Čia vėl prisimename pasaulio kapinytus, kur ilsisi prieš mus gyvenusių žmonių kartos. Ypač karštai minime savo artimuosius, kurie mus įvedė į gyvenimą ir mokė gyventi. Prisimename smurto ir karų aukas, ypač tuos, kurie iki galo liko ištikimi Kristui, kurie mirė uoliai tarnaudami savo broliams.

Bažnyčia, keliaudama per žmonijos istoriją, džiaugiasi savo šventųjų ir palaimintųjų užtarimu, kuris padeda jai atlikti mirusio ir prisikėlusio Kristaus skelbimo misiją. Tačiau kartu Bažnyčia dalyvauja ir skausme savo sūnų bei dukterų, apraudančių mirusius savo artimuosius. Šios abi dienos – Visi Šventieji ir Mirusiųjų minėjimas – yra tarytum džiaugsmo ir ašarų sintezė, kuri Kristuje virsta nepajudinama amžinybės viltimi.

Mūsų žvilgsniai šiose šventėse krypta ir į Mergele Mariją, kuri Dangaus palaimą pasiekė pirma mūsų ir pirma visų šventųjų. Į jos, Visų Šventųjų Karalienės ir Malonių Tarpininkės, rankas sudeame savo ašaras ir džiaugsmus.

Pagal seną tradiciją Kalėdų ir Velykų progomis Popiežius teikia iškilmingą palaiminimą Miestui ir pasauliui – Urbi et Orbi. Visų Šventųjų iškilmėje prisimename Urbis et Orbis mirusiuosius. Visų Šventųjų iškilmės ir Mirusiųjų paminėjimo dienos liturgija kalba apie laike pranokstančią Bažnyčios paslaptį. Visų Šventųjų iškilmė mums primena apie galutinį bendrumą, kurį išganytieji patiria Tėvo karalystėje. Mirusiųjų paminėjimas kreipia mūsų žvilgsnį į tuos, kurie dar turi apsivalyti, kad būtų verti regėti Dievą akis į akį. Abi šventės ragina mus šlovinti Dievą ir melsti jo gailestingumo. Taigi mūsų malda tose dienose turi apimti miestą ir pasaulį.

Iš Romos, kuri yra keliaujančios žemėje Bažnyčios centras, pašventintas Bažnyčios kolonų – apaštalių Petro ir Povilo kankinystės, žvelkime į visą pasaulį ir prisiminkime jo mirusiuosius. Visur mūsų broliai meldžiasi už tuos, kurie pirma mūsų išėjo į amžinąjį gyvenimą. Prisimename ypač tuos, kurie ilsisi pasaulinių karų kapuose, tuos, kurie žuvo įvairių režimų koncentracijos stovyklose.

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 13

Antai viena seniausių organizacijų – Amerikos lietuvių susivienijimas – išsilaike iki šių dienų ir neseniai atšventė 100 metų jubiliejų. Susivienijimas pirmiausia siekė padėti tautiečiams apsidrausti gyvybę, bet jo veikla igijo platesnį mastą: telkė lietuvių emigrantus, palaikė jų kolonijose lietuviybę, rūpinosi socialinėmis problemomis.

Organizacijos nariai tebesiburia į kuopas, ir nors dabar jų veikla merdi, bet jie dar įstengia leisti laikraštėlį “Tėvynė”. Amerikos lietuvių susivienijimo sukauptos lėšos turbūt jau siekia kelis milijonus dolerių, tik šį kapitalą jo nariai, daugiausia senyvo amžiaus žmonės, laiko labai kietai užspaude. Manychiau, jie galėtų finansuoti daugiausia remti lietuviškos veiklos sumanymus, tačiau, žinoma, tai jų reikalas. Beje, aš taip pat esu Amerikos lietuvių susivienijimo narys, nes įmokėjau, kad ir simbolinę, gyvybės draudimo sumą.

Į lietuviškas parapijas ir klubus susitelkusi, angliškai greit kalbėti neišmokusi XX amžiaus pradžios emigrantų pirmoji karta išlaikė lietuviybę. Tačiau jų vaikai lietuviškai veiklai dažnai jau būdavo visai abejingi. Jaunimas, mokyklose bendravęs su tikraisiais amerikiečiais, matydamas tėvų skurdą ir girdėdamas, kad jie net angliškai sunkiai susikalba, ėmė drovėtis savo lietuviškų šaknų. Svajodami prasimušti Amerikoje, jie norėjo ištrūkti iš varganos tėvų aplinkos, užmiršti jų kalbą ir virsti “grynaus amerikonaus”. Daugumai tai pavyko. Tik nedidelis procentas šios emigracijos

Steigiamojo Sajūdžio suvažiavimui dešimt metų

Šiame šimtmetėje Lietuvai šviečia dvi datos: amžiaus pradžioje – Vasario 16-oji; amžiaus pabaigoje – Kovo 11-oji. Tarp jų – penkiasdešimt metų okupacijų bedugnė. Yra ir daugiau Lietuvai labai reikšmingų datų. Jau paminėjome 1988-ųjų metų birželio 3 d., Sajūdžio gimimo dešimties metų sukaktį; o spalio 22-23 dienomis minime dešimtmetį, kai Vilniuje įvyko Steigiamasis Lietuvos Persitvarkymo Sajūdžio Suvažiavimas.

Nuo tada prasidėjo atviras, organizuotas, nuoseklus Lietuvos pasipriešinimas antrajai sovietų okupacijai ir dvasios kolonizavimui. Toks buvo Sajūdis – Lietuvos Atgimimo politinis intelektas, susitelkęs išlaisvinimo darbui; tokie buvo šio krašto žmonijos norai: NEPRIKLAUSOMYBĖ DABAR! Todėl greitai ir nuosekliai artėjome į Nepriklausomybės paskelbimą. Reikėjo ryžtis ir žengti, ir tą žingsnį padarėme anksčiausiai galimą 1990-ųjų metų dieną – Kovo 11-ąją, pačią mums nudingiausią ir tinkamiausią.

Bet grįžkime į 1988-ųjų metų vasarą ir rudenį. Mes taip jau esame surėdyti, kad įvykius, gyvenimo reiškinius ar, teisingiau pasakius, gyvenimą, sugebame tvirtai, geriau įvertinti iš perspektyvos – tik po kurio laiko, kai viskas susiguli, susikrato. Juo labiau, kad vis pasigirsta balsų, kodėl taip lėtai gerėja gyvenimas Lietuvoje, kad atskirais atvejais okupacijos metu buvę geriau. Tokiems pravartu priminti, kad tai vargo filosofija. Tiems, kurie dabar nostalgikai ilgisi baudžiauninko ir vargo darbo, ciniškos nomenklatūros savivalės, žmogaus nužmoginimo ir panikinimo, ir krašto militarizacijos – pravartu pasidairyti po dabartinę Rusiją, kad galutinai suprastų, kas būtų buvę ir pas mus, jei tautos Atgimimo nebūtų žadinęs Sajūdis.

Tik prisiminkime 1988-uosius metus. Tada lietuviai vieningai sakė: iškesime visus nepriteklus, visus sunkumus ir gąsdinimus, kad tik būtume laisvi, nepriklausomi! Tada į Sajūdžio pirmas gretas stėjo pasišventėliai, aukojantys savo sveikatą, namų ramybę, poilsio dienas, randantieji savo gerumą kelią į žmonių protą ir širdis. Sajūdis pradėjo tautos dvasinio atgimimo procesą, uždegė viltį ir buvo išganytas švyturys žiaurių pavojų naktį.

Man dabar gyvenant Amerikoje, dažnai lietuviai išsivieja teiraujasi, kaip ten tada (Lietuvoje 1988-aisiais) buvo? Ir man pačiam, dabar po dešimties metų, žingeidu prisiminti tas nepaprastai audringas dienas, pakėlusias, galiu drąsiai sakyti, beveik visus lietuvius, kur tik jie begyventų, į ryžtingą veiklą, kad Lietuva vėl būtų nepriklausoma. Tai buvo lietuvių tautos lemiama pakilimas į kovą su nuožmiu okupantu. Lietuviai nustojo bijoti. Todėl ir aš sau išskėliau tokį reikalavimą: nebijoti, netylėti, nemeluoti. Teko susitikti su šimtais žmonių, kalbėti daugiaukstantiniuose mitinguose ir pagaliau pasisakyti spalio 23 d. Sporto rūmuose Steigiamajame Sajūdžio Suvažiavime. Ten aš kėliau mokyklos, jaunosios kartos mokymo ir auklėjimo problemas. Vėliau, jau būdamas Seimo nariu, turėjau didžiulę garbę balsuoti ir pasirašyti Kovo 11-sios aktą “Dėl Lietuvos Nepriklausomos Valstybės Atstatymo”. Po to septynetą metų aktyviai dalyvavau Seimo darbe primant įstatymus dėl Nepriklausomybės įgyvendinimo.

Kai kalbame ir rašome apie 1988-ųjų metų spalio 22-23 d. Steigiamąjį Sajūdžio Suvažiavimą, reikia nepamiršti, kad tada tebebuvo gilioje okupacijoje, kad Lietuvos teritorijoje (miesuose ir miškuose) tebebuvo iki dantų ginkluota sovietinė armija, kad tebesavivalavo komunistinė nomenklatūra, tebesiutejo KGB. Todėl ne tik nebijoti,

Vienas pagrindinių Sajūdžio įkvėpėjų ir organizatorių - Vytautas Landsbergis
V. Kapočiaus nuotr.

bet ir didžiulės drąsos reikėjo turėti. Juk beveik kiekviena šeima Lietuvoje buvo patyrusi okupanto žiaurumą. Savo žvėriškumą jie parodė dar kartą, ir manyčiau kad paskutinį, panaudodami tankus prieš taikius žmones Vilniuje, 1991-ųjų m. sausio 13-ąją, kai užgrobė Radijo ir Televizijos komiteto pastatus, televizijos bokštą. Žuvo 14 televizijos bokšto gynėjų, per 600 žmonių buvo sužeista.

Spalio 22-23 dienomis vykęs Steigiamasis Sajūdžio Suva-

žiavimas parodė ne tik Lietuvai, bet ir visam pasauliui, kad lietuvių tauta atbunda, nors dar neįvardindami žodžio NEPRIKLAUSOMYBĖ, bet tam žingsniui jau buvo pasirošę. Šią datą lietuviai labai gerai prisimena. Tas dvi dienas, kai vyko Suvažiavimas, tie žmonės, kurie nebuvo Sporto rūmuose arba prie jų, likę namuose prie televizorių arba radijo imtuvų, sulaukę kvapą klausėsi kalbėtojų, sekė

(nukelta į 4 psl.)

1990 m. Lietuvos Sajūdžio suorganizuotas mitingas, nukreiptas prieš LKP

V. Kapočiaus nuotr.

bangos atžalyno, jau gimusio JAV, palaikė ryšius su lietuviškom organizacijom, kai suaugo, o neretas jų ir kalbėjo vien angliškai. Lietuvių bei jie buvo kurti ligi tol, kol 1949-1950 metais į Ameriką iš Vokietijos stovyklų atvykę pokario laikų išeiviai kitu lygiu atgaivino tautinę veiklą.

Naujieji ateiviai labai skyrėsi nuo senosios lietuvių emigracijos. Daug jų buvo baigę ir aukštuosius mokslus, nors Amerikoje jiems teko atsakyti savo profesiją ir eiti į fabrikus. Visiškai susivaržydami patys, vaikus jie įstengė išsiųsti mokytis į gerus JAV universitetus. Per dešimtį metų Amerikoje išaugo nauja lietuvių inteligentijos karta. Šiuose jaunuose žmonėse tarsi atsiskleidė tėvų sukaupta ir neišnaudota energija, sugebėjimai – jie tapo tikrais savo pasirinktų sričių profesionalais, sėkmingai darė karjerą, buvo gerbiami amerikiečių visuomenėje žmonės.

Antai Algirdas Avižienis, buvęs atkurtojo Kauno Vytauto Didžiojo universiteto rektorius, dar jaunystės metais sugebėjo tapti Kalifornijos universiteto tikroju profesoriumi, išsikrovoti mokslo visuomenės pripažinimą – jis laikomas vienu geriausių matematinių modelių specialistų JAV, jo darbai panaudoti kuriant daugkartinių kosminių skrydžių laivų, vadinamąją “Šatlo” programą. Skrendant amerikiečiams pirmąjį kartą į Mėnulį, Pasadinės kosminių skrydžių valdymo pulte sėdėjo lietuvis mokslininkas Kliorė.

Daug lietuvių tapo įžymiais medicinos specialistais. Profesorius Gedgaudas laikomas vienu geriausių garsiųjų Mėjo klinikų gydytojų. Mano buvęs bendraklasis profesorius Vainutis Vaitkevičius, dabar dėstantis Mičigano universitete, yra visoje Amerikoje pagarsėjęs onkologas. Beje, vienas multimilijonierius pasiskyrė kelis milijonus dolerių naujo universitetinės ligoninės korpuso statybai su sąlyga, kad jis bus pavadintas Vaitkevičiaus vardu.

Didžiuojusi, kad tai mano kartos žmonės. Mes vieni kitus pažinojome, bendraudavome, drauge dalyvaudavome išeivijos

organizacijų veikloje. Mūsų pastangomis lietuviybės dvasia ėmė atgimti ir tarp ankstesnės bangos emigrantų palikuonių. Nenorėję jungtis į savo mažaraščių tėvų ar senelių sukurta organizacijas, net drovėjęsi prisipažinti esą lietuviškos kilmės, jie pradėjo domėtis tautine veikla, kuomet jai vadovauti ėmė pokario bangos išeivijos jaunimas, nerėtai net daugiau spėjęs pasiekti negu jie patys.

Mes organizuodavome įvairiausių tautinių vakarų, minėjimus, kuriuos pasistengdavome gerai pareklamuoti. Į tokius renginius ėmė atvykti anksčiau niekada nematyti žmonės ir, prisistatę organizatoriams, sakydavo, kad jie esą lietuviai, nors dažniausiai lietuviškai nekalbėdavę. Šeštojo dešimtmečio pabaigoje įvyko savotiškas lūžis: Amerikoje, ypač Čikagoje, labai išaugus mūsų tautos prestižui, senosios emigracijos palikuonys, nors ir negausiai, įsijungė į lietuvių bendruomenės gyvenimą.

Tais laikais, kai mes atvažiavome į JAV, amerikiečiai lietuvių kažkodėl pravardžiuodavo “lūganais”. Ši pravardė buvo ne ką mažiau niekinanti kaip “negras”, o juodaodžiai Amerikoje tada dar buvo daug labiau atstumti į visuomenės apačias negu šiandien. Pats ne kartą 1949-1950 metais esu girdėjęs, kaip koks pasipūtęs amerikonas atšainiai sakydavo: “Aa, lūganas”. Beje, “polakas” – taip vadindavo lenkus, o jų Čikagoje gyveno itin daug – tuomet buvo galbūt dar mažiau gerbiamas vardas.

Šiais laikais turbūt nepavyktų rasti nė vieno amerikiečio, kuris suprastų, ką reiškia žodis “lūganas”. Dabar požiūris į lietuvių visiškai pasikeitęs. Jau septintajame dešimtmetyje niekas JAV, išgirdęs sakant “Lithuanian”, negalvodavo, kad tai skerdyklų ar anglies kasyklų juodadarbis. Būdavo klausama: kas jis – inžinierius, gydytojas, profesorius?

Lenkai taip pat seniai išsikovojo Amerikoje pagarbą. Tiesa, dar ilgai Čikagoje galėdavo išgirsti anekdotų, kuriuose didžiausiais vėplomis būdavo vaizduojami šios tautybės žmonės. Bet net

(nukelta į 4 psl.)

Rusijai iš principo nepriimtinas Europos saugumo problemų sprendimas karinių blokų keliu. NATO plėtra - rimta klaida, kurios neigiamos pasekmės jau pastebimos ir bus pastebimos toliau, pareiškė Rusijos prezidentas Boris Jelcin, atsakydamas į Austrijos laikraščio "Neue Kronen-Zeitung" klausimą ar Austrijos narystė NATO galėtų pakenkti Rusijos-Austrijos santykiams. Pasak jo, Rusija neketina kištis į Austrijos vidaus politikos ir saugumo reikalus, tačiau nesiruošia ir tylėti, kam teikianti pirmenybę.

Spalio 25 d. per pasikėsinimą Čėčėnijos sostinėje žuvo kovos su žmonių grobimais skrysių vadovas Šadid Bargišev, sužeisti du jo asmenys sargybiniai. Nežinomi asmenys susprogdino automobilį, kuriuo jie važiuojo. Išpuolis įvykdytas prieš prasidedant plataus masto operacijai, per kurią tikimasi išlaisvinti apie 100 Čėčėnijoje nusikaltėlių rankose esančių įkaitų. Po išpuolio respublikoje paskelbta padidinta teisėsaugos organų karinė parengtis. Čėčėnijos prezidentas A. Maschadov visų jėgos struktūrų vadovams davė nurodymą sugriežinti kovą su įkaitų grobėjais. A. Maschadov'o nusikaltėliams paskelbtas ultimatumas be jokių sąlygų paleisti visus įkaitus baigėsi be rezultato.

Rusijos armija neketina išeiti iš Gruzijos, pareiškė Rusijos gynybos ministras Igor Sergejev. Pasak jo, Rusijos bazės Gruzijoje reikalingos ir Maskvai, ir Tbilisiui, tačiau, kita vertus, yra nereikalingų objektų, kuriuos galima perduoti Gruzijai. Ministras pabrėžė, kad principinis klausimas, ar reikalingos Rusijos bazės Gruzijoje, išvis nėra keliamas.

Bulgarijos prezidentas Petar Stojanov lankėsi 2 dienų vizitu Indijoje su tikslu išplėsti politinius bei ekonominius dvišalius santykius. Tikimasi pasirašyti keletą dvišalių susitarimų. Stojanovas ves derybas su Indijos ministru pirmininku Atalu Bihariu Vajpayee tarptautiniais bei ekonominiais klausimais.

Worcester, MA

Po renginio vienuolijos darbams paremti

Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolijos Putname rėmėjai, kartu su seselėmis, vienuolijos darbams paremti spalio 4 d. Maironio Parke suruošė pietus su programa, kurią atliko etnografinis ansamblis "Sodauto", vadovaujama Gitos Kupčinskienės iš Bostono.

Svečius trumpu žodžiu pasveikino rėmėjų skyriaus pirm. Teresė Adomavičienė. Programai vadovavo Bernadeta Miliauskaitė-Harris, pareiškusi, kad šalia vienuolijos darbų, jos yra daug prisidėjusios ir prie LKB-čios "Kronikos" leidimo,

nas buvo iškviestas šokiui, bet ir seselė Elenutė į taktą vikriai dėstė žingsnelius. Auditorija buvo sužavėta tokia gražia programa ir ilgai plojo. Vadovei Teresė Miliauskaitė įteikė baltų rožių puokštę.

Žodį tarė provincijolė seselė Paulė, atvykusi su kitomis seselėmis. Padėjo Maironio Parko vadovybei, rėmėjoms už ilgų metų darbus, visiems atsilankiusiems. Pasidalino mintimis apie Vienuolijos darbus čia, Amerikoje, ir Lietuvoje. Kartu su seselėmis iš Putnamo buvo atvykęs prelatas Vytautas Bal-

3-iojo laipsnio ordinu. Malonu buvo mūsų tarpe turėti grupę lietuvių, ne taip seniai atvykusių iš Lietuvos, sveikiname juos. Nepaisant kada vieni ar kiti atvykome, visi esame Tėvynės Lietuvos vaikai, ir Tėvynės meilė tejungia mus visada glaudžiais ryšiais. O ką bekalbėti apie niekada nepavargstančius lietuvių iš Providence, RI. Jie daugelį metų atvyksta į kiekvieną seselių vienuolijos darbams paremti renginį. Be jų salėje pasiliktų didelė spraga. Buvo svečių net iš Ohio valstijos. Taip pat atvyko Aušros Vartų parapijos

Ansamblis "Sodauto" su vadove Gita Kupčinskienė (trečia iš kairės) atlieka programą Marijos Nek. Prasidėjimo Vienuolijai paremti renginy spalio 4 d. Maironio Parke, Worcester, MA
Algio Glodo nuotr.

slaptai parveždamos iš Lietuvos "Kronikai" medžiagos į Ameriką. Pakvietė seselių kapelioną kun. Antaną Diškevičių sukalbėti maldą prieš pietus. Pasitiprinus visiems gardžiais seselių rėmėjų pagamintais pietumis, lietuviška jų atvežta juoda duonele ir pyragais, išdėstytais ant stalų, programos vedėja supažindino auditoriją su ansambliu ir vadove.

Ansamblis veikia jau 23 metai. Šių metų vasarą buvo pakviestas į festivalį, kuris vyko Washington, D.C., atlikti programą. Pasisekimas buvo puikus. Jūs filmavo iš Lietuvos į festivalį atvykę televizijos darbuotojai ir buvo rodomi per Lietuvos televiziją. Ansamblių papildė nauji nariai, atvykę iš Lietuvos. Energingai vadovauja Gita Kupčinskienė. Dainas ir šokių palydi nedideliu harmonikėliu jos vyras Kupčinskas, kuris yra Lietuvių radijo programos vedėjas Bostone. Ansamblis atliko gražią senoviškesnių dainų ir šokių pykę, kuri tiko visų kartų dalyviams ir visi buvo į ją įjungti. Ne tik seselių kapelio-

čiūnas, Jurgio Matulaičio namų slaugos kapelionas kun. Dr. Ropolas Krasauskas, profesorius Česlovas Masaitis. Dr. Juozas Kriaučiūnas, kuris, sakė seselė Paulė, Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus pasirašytu de-

klebonas Alfonsas Volungis, Šv. Kazimiero parapijos adm. kun. Antanas Nockūnas, MIC, prof. Aldona Venclauskienė, dr. Vytautas Užgiris bei kiti.

Žodį tarė Maironio Parko pirm. Kazys Adomavičius, kuris

Po renginio Marijos Nekalto Prasidėjimo Vienuolijai paremti spalio 4 d. Maironio Parke, Worcester, MA: (iš kairės) Maironio Parko pirm. Kazys Adomavičius, rėmėjų pirm. Teresė Adomavičienė, provincijolė seselė Paulė, ansamblio vadovė Gita Kupčinskienė, ansamblio muzikas Kupčinskas
Algio Glodo nuotr.

kretu apdovanotas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino

pasigėrėjo programa, seselių atliekamais darbais. Pareiškė, kad

stoję kiti. Daugiausia pasiūlymų įdėjo kunigai, seselės ir da-

Steigiamojo Sąjūdžio suvažiavimui dešimt metų

(atkelta iš 3 psl.)

Suvažiavimo darbą, pasiryžo būti laisvi. Ir Lietuva atgavo laisvę. Galime džiaugtis, kad mūsų neištiko Čėčėnijos lem-tis, kad neišsiaišautėjo anarchija, ar kad nereikėjo išgyventi Balkanų karo teroro.

Todėl ir toliau lieka aktualūs Sąjūdžio principai:

- Atgimusiai Lietuvai – Nepriklausomybė,
- Nepriklausomai Lietuvai – demokratija,
- Demokratinei Lietuvai – žmogiška gyvenimą! Nepriklausomybė, demokratija ir žmonių gerovė neatskiriami.

Pranas Tupikas,
Kovo 11-sios Akto Signataras

Maironio Parko vadovybė labai vertina seselių darbus ir visuomet juos remia.

Padėk moterims, ruošiusioms pietus, patarnavusioms prie stalų ir kitus darbus atlikusioms. Tai darbščiosios Elena Nalivaikienė, Darata Zaleskaitė, Elena Černienė, Vanda Pajėdaitė, Vanda Ramonienė, Irena Juodaitienė, Ona Kildišienė, Irena Markevičienė, Elenytė Nalivaikaitė, Teresė Miliauskaitė, Aldona Jakniūnaitė, Izabelė Parulienė, Vivian Rodgers, Alytė Abramavičiūtė, Irena Savickienė. Piniginius reikalus tvarkė išd. Olga Keršytė ir Darata Virbašienė, pagaliau reikią prisiminti ir save - Janiną Miliauskienę.

Prisimenate "Lietuvos Katolikų Bažnyčios Kronikos" XI tomą, kuris skiriamas 25-mečiui paminėti ir atveda į laisvės atgimimo dienas? Tai paskutinis tomas. Štai ištrauka iš jo: "Budriausios žvėrių vilkų akys per 25 metus nesusekė "Kronikos" vietas, nors jos leidėjai vieni buvo suimami, į jų eiles

lis pasauliečių, nebijodami mirties. Žuvus kun. Juozui Zdebskiui sunku buvo sutikti su mintimi, kad nebus į ką kreiptis, ir kaip kuriuos reikalus palikti Dievo valiai. Kunigas Sigitas Tamkevičius (dabartinis arkivyskupas) tada iš kalėjimo rašė, kad mums reikia toliau tęsti kovą, tik dabar jau prašant kun. J. Zdebskio pagalbos ir užtarimo iš dangaus. Reikia pripažinti, kad dėl "Kronikos" persiuntimo į užsienį teko patirti daug neteisėbės, kartais ir įtarinėjimų, pažeminių, trukdymų susitikti su viešniomis (o tos viešnios daugiausia buvo Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolijos seselės iš Putnamo). Gal nė vienas iš mūsų nebuvo žinoma, kokią didelį darbą jos atliko "Kronikos" eigoje, ypač dar "geležine uždanga" esant. Prieš jas turime lenkti savo galvas (kaip prieš tuos visus leidėjus) už jų didvyriškumą pervežant iš Lietuvos giliai paslėptą medžiagą "Kronikai", ar tai išsiūta palto pamušale, susuktą dantų pastos tūtelėje, ar kitokiu būdu. Jų kapelionas kun. dr. Valdemaras Cukuras (miręs) taip pat daug padėjo šiame darbe, bet vieną kartą įkliuvo į tų akiplėšiškų vilkų nasrus ir visa medžiaga, vežama į Ameriką, buvo konfiskuota. Po to kurį laiką jo neišleido į Lietuvą. Vėliau ir vėl išleido, bet "angelai sargai" lydėjo jį kiekvienam žingsnyje".

Šio straipsnio autorė sako: "tie akiplėšiški vilkai pavadino kun. Juozą Zdebskį "akiplėša". Šis pavadinimas geriausiai tinka jiems patiems ir kaip gaila, kad dar ir šiandien daugelis jų mindo Lietuvos žemę". J. M.

DARBININKAS -
vienas seniausių
išėjusių laikraščių
Amerikoje
(718 - 827-1351)

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 12

(atkelta iš 3 psl.)

pašaipūs pasakojimai buvo tuoj pat pamiršti, kai popiežiumi tapo lenkas Karolis Voityla.

Pokario bangos išeiviai Amerikoje išvirtino pamažu, per gerą dešimtmetį. Jų padėtis JAV visuomenėje iš pradžių buvo gerokai prastesnė negu mažai raštingų senųjų emigrantų. Tačiau bendruomenės visuomeniniame gyvenime neblogo išsilavinę naujieji išeiviai jautėsi gana tvirtai ir greitai tarp jų ir ankstesniųjų laikų išeivijos ėmė kilti konfliktai. Tai lėmė ne blogas vieno ar kito asmens charakteris – susidūrė skirtingos pasaulėžiūros, skirtingi galvojimo būdai.

Senoji emigracija Lietuvą išivaizdavo tokia, kokią ją paliko, išvykdama į JAV prieš Pirmąjį pasaulinį karą, ir nesuvokė, kad per 22 Nepriklausomybės metus laikas jų tėvynėje taip pat nebuvo sustojęs. Jie manė, kad naujieji atvykėliai – dar vakar vyžas avėję beraščiai kaimiečiai, kurie nieko daugiau gyvenime, be savo sodžiaus, nebuvo regėję. Bet į Ameriką suvažiuavo daug inteligentijos, pasiturinčių sluoksnių atstovų, kurie ir po Europą buvo spėję gerokai pasivažinėti, žiūrėk, net aukštusius mokslus ten baigti. Kaune iki okupacijos jie neretai gyveno turtingiau, civilizuotiau negu senieji emigrantai Amerikoje, priklausę dažniausiai skurdnei šios šalies visuomenės daliai.

Nesunkiai galima išivaizduoti kokios generolienės ar profesorienės susierzinimą, kai pirmą dieną atvykus į JAV ir apsigyvenus pas tautiečius šeiminkai ją pirmiausia nuvedavo į tualetą ir, tarsi pasaulio stebuklą parodę unitazą, imdavo aiškinti, kam jis

naudojamas, kad pasinaudojus "reikia truktelėti žemyn šį ant šniūrelio kabantį bumbulą ir tada matysite: nuteka vanduo". Senieji emigrantai, manydami, kad mes regėję tik lauko išvieses, visai nuoširdžiai norėdavo mus pirmiausia supažindinti su buitinių civilizacijos laimėjimais. Tačiau dažnas naujosios bangos išeivis tokius pamokymus suvokdavo kaip įžeidimą. Buitiniai nesupratimai buvo pirmieji prasidėjusios trinties tarp mūsų ir senosios emigracijos požymiai.

Greitai toji trintis persimetė ir į lietuviškąją veiklą. Senoji emigracija jautėsi esanti jos įkurtų organizacijų šeiminkė ir buvo linkusi vadovauti nesenai atvykusiems lietuviams, pamokyti juos. Kita vertus, mes, naujieji išeiviai, greitai pamiršę, kas mus iškviė į Ameriką, niekur nenorėjome nusileisti. Neatsižvelgdami į psichologinius skirtumus, kai kurie mūsiškiai tuoj pat ėmė konfliktuoti su senaisiais emigrantais sakdami: "Ką čia tie kvailiai mus ims mokyti. Tai mes juos galime pamokyti". Jie atsisakė stoti į veikusias lietuviškąsias organizacijas ir ėmė kurti savąsias. Taip buvo praleista puiki proga, neskaidant jėgų, dirbti išvien su senąja emigracija ir naujomis intelektualinėmis jėgomis praturtinti jų organizacijas.

Labai greitai naujoji išeivija sukūrė savo atskiras organizacijas, kurios, be abejo, geriau tvarkėsi, kėlė sau daug aukštesnius reikalavimus. Senoji emigracija liko savaime uždaramė rate ir atotrūkis tarp jų ir mūsų vis gilėjo. Atviro pyčio, smarkių konfliktų lyg ir nebuvo, tačiau mūsų santykiams aiškiai stigo nuoširdumo, pasitikėjimo vieni kitais.

Tam tikra trintis tarp skirtingų emigracijos bangų, matyt, neišvengiama. Antai mano kartos išeivijos bei dabar iš Lietuvos atvykstančių ekonominių emigrantų santykiai taip pat gana sudėtingi – jaučiasi skirtingos pasaulėžiūros ir pasaulėjautos sąlygotas šaltumas. Manau, ir šioji, naujausia emigracijos banga ilgainiui sukurs savas organizacijas.

PARTIJŲ PEŠTYNĖS

Vis dėlto Lietuvos nepriklausomybės klausimu vieningai laikėsi ir senosios emigracijos, ir mūsų bangos organizacijos. Vienintelė išimtis – negausus žmonių būrelis, neslėpęs savo dogmatinių komunistinių pažiūrų, bet jų įtaką išeivijoje buvo gana menka. Vadinamieji pažangiečiai, leidę dienraštį "Vilnis", buvo uždara senųjų emigrantų grupė, neturėjusi jokios nuovokos apie tikrąjį bolševizmą. Jie gyveno savo atitrūkusiose nuo tikrovės socialistinėse iliuzijose ir visiškai nesuvokė, koks pasibaisėtinas yra sovietinis režimas. Mūsų pasakojimai jiems atrodė tik išsivalvojimai.

Į šiuos žmones buvo galima ir nekreipti dėmesio, tačiau išgyvenusių bolševikinės okupacijos siaubą naująją išeivijos bangą jie gerokai erzino. Lietuviai jautėsi labai nesmagiai, kad vienintelis tuo metu išlikęs JAV komunistų dienraštis ėjo lietuvių kalba. "Vilnis" buvo įsikūrusi priešais pastatą, kuriame rinkdavosi į susirinkimus gilių patriotinių įsitikimų lietuviai. Pasitaikydavo, kad jie, įkaitinę save kalbomis ir dar sušilę bare, išpyškindavo komunistams langus – ne sykį mačiau juos užkaltus fanera. Nors apsieita be didesnių muštynių, bet būdavo atvejų, kai tuos atvirai komunistuojančius asmenis ir apkumščiuodavo. Beje, labiausiai jiems priešiški buvo net ne krikščionys demokratai ar tautininkai, o daktaro Pijaus Grigaičio vadovaujami socialdemokratai, tik langus, aišku, daužydavo naujosios išeivių bangos jaunimas.

Dar 1940 metais senoji emigracija, kai tik sovietai okupavo Lietuvą, įkūrė Amerikos lietuvių tarybą (ALT), kuri pirmoji ėmė kelti vadinamąją Lietuvos laisvės bylą. Ši organizacija, sudaryta iš keturių pagrindinių politinių srovių – krikščionių demokratų, socialdemokratų, tautininkų ir artimų liaudininkams sandariečių – įstengė į savo gretas įtraukti ir naujosios išeivijos atstovų.

(bus daugiau)

Dėdė Karlas ir Mirtis

Šiemet Ingmarui Bergmanui sueina aštuoniasdešimt, tačiau jo kūrybinė energija, atrodo, neišblėstanti. Dabar jo laikas padalytas scenai, kelioms televizijai skirtiems pastatymams ir rašymui, kuriuo jis mielai užsiima atsiskyręs savo mėgstamoje Forio saloje. Kiekvieną kartą, kai jo vis dar vaisinga vaizduotė pamaitina mažąjį ekraną (iš dalies tai tarsi prieštarauja jo neišsipildžiusiam viešam pareiškimui, esą "Fani ir Aleksandras" buvo paskutinis jo filmas), tai būna įvykis. Naujasis Bergmano kūrinys po pagal jo scenarijų sukurtą Liv Ullmann "Intymių pokalbių" (1997 m.) – dviejų valandų televizijos filmas "Dalyvaujant klounui" (švediškas pavadinimas "Larmar och gor sig till" reikštų "Papostingauja ir pasimaivo"). Filmo pavadinimas kilo iš "Makbeto": "Gyvenimas – tai bėgantis šešėlis, tai komediantas, kurs jam skirtą laiką papostingauja scenoje, pasimaivo, nueina ir nutyla amžinai. Tai idioto pasaka triukšminga, neturinti prasmės" (A. Churgino vertimas).

Tas idiotas, tiksliau – beprotis, o gal ir šventasis, tapęs dramos protagonistu, – Karlas Eherblummas, dėdė Karlas, kurį jau matėme filmuose "Fani ir Aleksandras", "Geri ketinimai" (rež. Bille Augustas) ir "Sekmadienio vaikas" (rež. Danielis Bergmanas, abiejų filmų scenarijus parašė Bergmanas vyresnysis). Aktorius Borje Ahlstedtas šį personažą vaidina jau ketvirtą kartą. "Fani ir Aleksandro" kino versijoje dėdė Karlas buvo parodytas kaip bonvivas, kuris linksmina vaikus gesindamas žvakes savo dujomis. Ilgesnėje – televizijos – versijoje linkstama į tamsiąją ir žiauriąją šio personažo sielos pusę: tai depresijos apimtas maniakas, kurio melancholišką nuotaiką drumsčia žiaurūs ekscesai.

Ši prieštaringa *a la* Džekilas ir Haidas asmenybė dominuoja ir naujajame kūrynyje: tai antisocialus, destruktivus ir kartu žavus, švelnus lyg vaikas žmogus. Pirmą kartą jį sutinkame 1925-aisiais: jam jau penkiasdešimt ketveri, jis laikinai paguldintas į Upsalos psichiatrinę kliniką už bandymą nužudyti savo jauną ir gražią sužadėtinę Poliną Tibo (Marie Richardson). Atleidusi Karliui, Polina jį slaugo, pildo visus norus ir kaprizus. Ligoninės kaimynas yra pensininkas literatūros profesorius Osvaldas Fogleris. Šis vardas toks pats įprastas Bergmano mitologijoje kaip ir jį vaidinantis aktorius Erlandas Josephsonas. Kiek vėliau visa trijulė išvyksta į Švedijos provinciją, kartu su kilnojamu kino įrenginiu, kuriuo garsinamas revoliucingas dėdės Karlo išradimas – pirmasis "kalbantis" filmas. Iš tikrųjų aktoriai (Karlas ir jaunoji moteris) skaito dialogus mažame lopinėlyje už ekrano, kuriame projektuojama saldi melodrama apie Franzo Schuberto agoniją. Įvykus nelaimingam atsitikimui mechaniko būdelyje seansas turi būti nutrauktas, tačiau Schuberto agonija nesiliauja, nes jo mirtis improvizuojama lyg teatre, o dėdė Karlas skaito replikas ir remarks sumažėjusiai, bet

Jan Aghed

sužavėtai publikai, kuri primena garbintojų susirinkimą prie šventojo Meno stalo.

Kaip jau galėjote suprasti perskaitę šį filmo reziumė, "Dalyvaujant klounui" supinami

trys esminiai Bergmano universumo elementai: jo senas prierašumas primityviojo kinematografo iliuzijų mašinerijai, jo aistra teatrui (ji nepraeina niekad) ir jo tikėjimas aktoriumi, kurio talente glūdi kerėjimo ir persikūnijimo galia. Naujasis filmas – tikra vizualumo ir temų kavalkada per penkiasdešimt švedų kultūrinės savimonės metų. Jai būdingi pasikartojantys motyvai, kurie girdimi per visą režisieriaus karjerą. Labai reikšminga yra menininko vizija. Tai visuomenės pažemintas ir išstumtas marginalas. Taip pat ir menas – lyg koks nors pylimas, supiltas kovojant su egzistencijos juoduliais.

Filmo vizualus sprendimas ir aktorių parinkimas knibžda prisiminimų. Po daugiau nei prieš keturiasdešimt metų suvaidintos jaunos prievartos aukos, Birgita Petersson filme kuria nedidelį salės, kurioje vyksta dėdės Karlo kino seansas, darbininkės vaidmenį. Mažytė, izoliuota šiauriečių bendruomenė primena atšaurų filmo "Komunija" (1962 m.) kaimą. Šiame filme Ingrid Thulin skaitė laišką – jos veidas stambiu planu buvo rodomas net šešias minutes: šią garsiąją eksperimentinę sekvenciją "Dalyvaujant klounui" identiška pakartojo Lena Endre. Trumpai tariant, dėl "Dalyvaujant klounui" vaidmenų kolekcijos filmas tampa Ingmaro Bergmano personažų ir aktorių susitikimu. Kai kurie jų atspindi ir režisieriaus senatvę.

Mirtis – nuolat grįžianti Bergmano kūrybos figūra: ji – ir fizinė vienos filmo "Šnabždesiai ir riksmas" herojės būseną, ir staiga išskylantis silueta farsiškoje burlėsioje "Kalėjimas"; ir košmariška "Žemuogių pievelės" agonijos vizija, tačiau, be abejo, vis dar labiausiai atmintinas yra "Septinto antspaudo" Viduramžių riteris, lošias šachmatais. Pastarojo moteriška versija, pakrikštyta Rigmor (nuo *rigor mortis*), aplanko blogus dėdės Karlo sapnus: pašaipios išraiškos baltas plikas klounas labai artimas sarkastiškam demonui, kuris nepasitiki "Septinto antspaudo" riteriu.

Apskritai paskutinis Bergmano kūrinys, dar kartą po "Veido", "Stebuklingosios fleitos" ir "Fani ir Aleksandro" pagerbiaus meną, teatrą ir kiną, tampa komiškais epizodais ir burlėsos akcentais temperuota tragedija: šį niūriai egzistencišką pasakojimą apšviečia iš tikrųjų groteskiško humoro blyksniai ir švelnus (taip pat ir nuostabių aktorių) žvilgsnis į žmogiškas būtybes. Bergmanas jau ilgokai yra pakirstas tos brandos stadijos, kai gilus dramos pojūtis ir vizuali ekspresija pateisina totalią formos laisvę ir leidžia pasitelkti įžūlų bei maištingai paprastą pasakojimo būdą. "Dalyvaujant klounui" triumfališkai tai liudija. Bergmanas sau leido ir trumputį pasirodymą priešais kamerą *a la* Hitchcock: ligoninėje matome jo asketišką plėšraus paukščio silueta tarp kitų pamišėlių. ...Shakespeare'o idiotas pasakoja savo istoriją.

Edvardo Gudavičiaus knyga "Mindaugas"

Liepos 8 d. Lietuvos istorijos institute buvo pristatyta profesorius Edvardo Gudavičiaus nauja knyga apie Lietuvos karalių Mindaugą. Akademiškai solidžią ir tikrai karališkos poligrafijos knygą Lietuvos istorijos institutui padėjo išleisti "Žaros" leidykla (Vilnius).

Knygos pristatymą pradėjęs instituto direktoriaus pavaduotojas Gintautas Zabiela pabrėžė naujojo leidinio svarbą Lietuvos historiografijai. Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis, kalbėdamas apie vienintelį Lietuvos ka-

ralių, prisiminė žymaus lietuvių istoriko Zenono Ivinskio mintį, jog Lietuvos valstybės didžiausias galimybių neišnaudojimas sietinas būtent su Mindaugo nužudymu. Tai buvo tragiškai lemtingas įvykis ne tik lietuviams, bet ir kitoms baltų gentims.

Prezidento Valdo Adamkaus vardu E. Gudavičiui ir institutui padėjo Gediminas Ilgūnas. Jis pabrėžė, jog ši knyga pirmoji gavo Lietuvos tūkstantmečio suaktyvinto minėjimo ženklą. "Žaros" leidyklos direktorė Rimutė Žandarienė sakė, jog tai dvide-

Stanislovas Buchaveckas

šimt pirmoji jos įmonės knyga.

Instituto Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijos skyrius Edmundas Rimša. O pats knygos autorius buvo lakoniškas. Jis padėkojo už sudarytas sąlygas rašyti šią knygą ir sakė, jog XIII a. epocha buvusi rūsti, o Mindaugas jai tikęs kaip valstybės kūrėjas, nors istorikams ir lieka daug neaiškumų (jie knygoje suformuluoti kaip šeši Z. Ivinskio klausimai).

mingiausios studijos ir straipsniai, skirti bendrinės lietuvių kalbos teorijai. Šiais darbais P. Skardžius prisidėjo prie kalbos norminimo principų nustatymo, jos kultūros ugdymo, vartojimo sferos plėtimo. Keliuose straipsniuose jis aptaria ir kitų kalbininkų įnašą į bendrinės mūsų kalbos kūrimą, plėtotę ir ugdymą. Šio tomo vertę didina tai, kad daugelis straipsnių buvo skelbti mūsų išeivių leidiniuose ir Lietuvoje buvo beveik neprieinami. Taigi raštų sudarytojas, parodęs gausų žymiojo kalbininko palikimą, padarė jį prieinamą filologams studentams ir tyrėjams.

Neseniai išleistas III tomas – "Bendrinės kalbos kultūra". Prof. A. Rosinas pratarmėje rašo: "Per 49-erius savo aktyvios mokslinės veiklos metus, be grynų mokslų darbų, Skardžius parašė daugybę straipsnių ir didesnių studijų, skirtų bendrinės kalbos praktikai, aktualioms jos kultūros klausimams, visą gyvenimą įvairiais patarimais, moksliškai pagrįstais straipsniais stengėsi paliesti opiausias bendrinės kalbos ugdymo dalykus, nevengė pasiginčyti su tais kalbininkais ir kalbos mėgėjais, kurie ar dėl neįsigilinimo, ar dėl neišmanymo ne kartą bandė bendrinės kalbos raidą pasukti netinkama linkme". Iš temomis sugrupuotų straipsnių matyti, kiek daug buvo tuo metu spėjimų kalbos praktikos dalykų ir kiek profesorius pareikšta svarių samprotavimų. Kaip Kalbos draugijos terminologijos sekcijos pirmininkas yra aptaręs, pasiūlęs nemažai terminų. Rašė ir trumpus atsakymus į klausimus, aiškino žodžių *kunigas*, *dvasininkas* istoriją, *daiktas* ir *dalykas*, *prasmė* ir *reikšmė*, *krūvis*, *krova*, *krovynys* ir kt. reikšmes.

Tarptautinių žodžių ir šiaip svetimybių antplūdžio sąlygo-

(nukelta į 7 psl.)

Vyt Bakaitis

Rugsėjis, grįžus

Pusė trijų popiet, visa aptemę lyg per lietu, bet vis dar nelyja, štai tiedu drugiai, monarchai, matinė geltona išpaįšta nuodėgulo, jų pilni užmiesčiai baigiantis vasarai, bet keista, kai jie iš kažkur randasi čia, mūsų gatvėje, virš automobilių suodžių, laikose ore, virpčioja, sklendžia; kiekvienas tūptelėjimas lyg bloškiamas lietaus medžio lapas.

Taigi, užėina lietus. Taip ilgai negrįžus į miestą, pilka spalva atrodo beveik didinga. Bet žiūrėdamas į šiuodu, lyg tiesiai nuo ugnies atlėkusius man pranešti, kad ir vasaros skubota kaitra dar nesibaigė, aš suprantu, kad būna metas, kai visos tos žalos nebėgali pakelti, kaip ir karščio; ir kai tik anuodu, plevenančius, vėjas nuneša tolyn, ilgon pietų kelionėn, aš žinau, kad galiu nurašyti juos.

Vertė Vaida Kelerienė

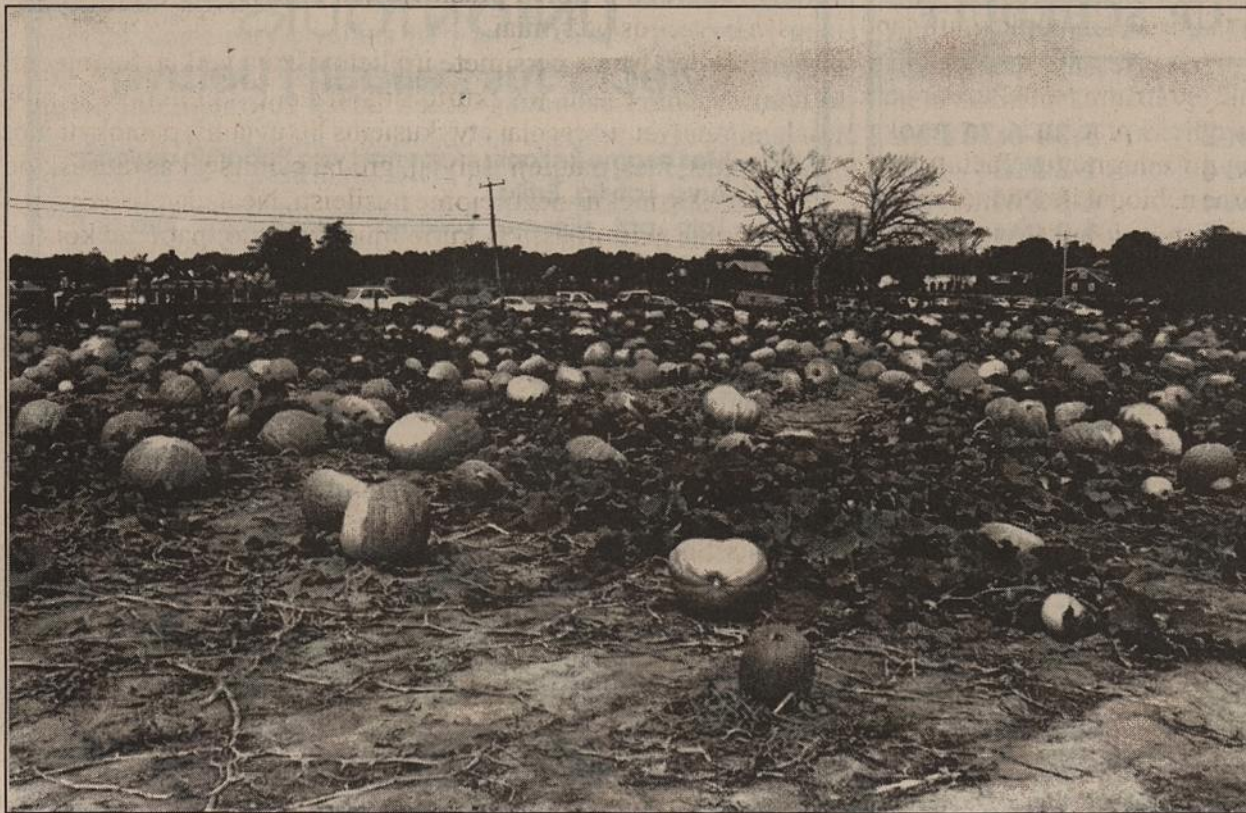
Trys tomai kalbininko rinktinių raštų

Antanas Balašaitis

Prieš dvejus metus pagal Kalbos ugdymo programą Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas pradėjo leisti žinomo lietuvių kalbininko profesoriaus Prano Skardžiaus rinktinius raštus. Mokslinę ir pedagoginę veiklą P. Skardžius (1899-1975) pradėjo nepriklausomoje Lietuvoje Vytauto Didžiojo universitete Kaune, vėliau Vilniaus universitete. 1944 m. nuo grįžtančių sovietinių okupantų pasitraukė į Vakarų. 1949 m. persikėlė į JAV, dirbo Kongreso bibliotekoje Washingtone. Kaip jis pats rašė 1971 m. Chicagoje leidžiamame "Draugo" dienraštyje, "Kalbininkas lituanistas, svetur atsidūręs, dažnai yra lyg paukštis su pakirptais sparnais:

čia dėl egzistencijos jis daugiau turėtų dirbti ne savo tiesioginį, bet pašalinį darbą, kuris beveik nieko arba mažą ką bendro turi su lietuvių kalba". Tačiau ir tokiomis sąlygomis P. Skardžius daug nuveikė lietuvių kalbos mokslui ir praktikai.

Kalbinio palikimo spaudai rengėjas prof. Albertas Rosinas numato surinkti iš viso 6 tomus. Raštai pradėti nuo studentijai aktualiausios monografijos "Lietuvių kalbos žodžių daryba", išleistas 1943 m. Vilniuje. Su įvadinio straipsniu ji pateikta I tome. Pernai išleistame II tome, pavadintame "Bendrinės kalbos dalykai", surinktos 1927-1975 m. įvairiuose žurnaluose ir laikraščiuose paskelbtos reikš-

Moliūgų laukas. Long Island

Vaidos Kelerienės nuotr.

- Pianistė Vita Panomariovaitė tapo tarptautinio konkurso Italijoje nugalėtoja. Tai jau šeštasis šios pianistės tarptautinis apdovanojimas.

- Vilniuje įvyko steigiamasis Lietuvos universitetų teatrų sąjungos susirinkimas, kuriame dalyvavo VU teatras "Minimum", VPU teatro studija, VDU rektorių teatras, KTU teatras, LŽŪU teatras "Jovaras". Priimti sąjungos įstatai, pirminku išrinktas režisierius R. Venckus. Šios visuomeninės organizacijos tikslas – koordinuoti universitetų teatrų veiklą, rengti festivalius, seminarus, kūrybines laboratorijas, bendrus teatrinis projektus, užmegzti kūrybinius ryšius su Pasauline universitetų teatrų federacija.

- Švč. Mergelės Marijos - Rožinio Karalienės atleidai Nemunaitėje (Alytaus rajonas) baigėsi netradiciškai. Susirinkusiosios į bažnyčią klebonas Valerijus Rudzinskas po mišių pakvietė neskubėti į namus, o užsukti į kultūros namus pasiklausyti poezijos. Šio miestelio ir aplinkinių kaimų gyventojai klausėsi ne tik Nemunaitėje gyvenančių eiluoju, bet ir atvykusių iš Alytaus, Punios, Leipalingio, Rudaminos. Jie mokytajai, pensininkai, kultūros darbuotojai, net ir policininkas – priklausau arba Alytaus apskrities literatų klubui "Tėkmė", arba visuomeniniam kultūros centrui "Trys piliakalnių". Poezijos rudenį pajavairino Vilkaviškio rajono Kybartų miestelio neigalių žmonių bendruomenės "Gyvybės jėga" atstovai – padainavę savo kūrybos dainų ir atvežę rankdarbių parodą. Renginio svečius ir šeiminkus košė pavaišino Nemunaitėje atsiuriančio 3-jojo pranciškonų ordino vienuoliai, kurių čia jau gyvena beveik 30, o jų amžius – nuo 21 iki 29 metų.

- Devyni dailininkai iš Lietuvos, Airijos, Prancūzijos, Baltarusijos ir Rusijos rugsėjo mėnesį vykusiame 14-ajame tarptautiniame pleneru "M.K. Čiurlionio dienos" nutapė ne tik individualių paveikslų, eskizų, bet sukūrė ir vieną bendrą, kurį padovanojo mokymo ir reabilitacijos centrui "Dainava". "Užsieniečiai ypač susižavėjo senaisiais Zervynų, Musteikos kaimais ir žmonių nuostingu, – sakė plenerą globojęs dailininkų grupės 3x pirmininkas Andrius Moisiejus. Kiekvienas dailininkas miestui tradiciškai padovanojo po vieną Druskininkuose sukurta paveikslą. Per visus plenerus jau sukaupė 150 kūrinių. Kad paveikslai nedulėtų paslėpti, dalis paskolinta įvairioms įstaigoms interjerui papuošti.

- Marijampolės P. Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje veikė kauniečių dailininkės Gražinos Luckutės-Bukienės pastelės darbų paroda. Apie 50 spalvingų paveikslų eksponuojanti menininkė sakė, kad paroda Marijampolėje – jau 63-ia jos kūrybinėje biografijoje. J. Naujalio meno mokykloje ir S. Žuko taikomosios dailės technikume mokiusis G. Bukienė šešerius metus dirbo gamyboje, po to piešė reklamas Kauno kino teatruose. 1989-aisiais ji tapo Tautodailininkų sąjungos nare, o nuo 1991 metų atsidėjo tik kūrybiniam darbui. Jos darbai buvo eksponuojami daugelyje zonių ir respublikinių parodų.

šy-
ps-
niai

Iš tėvo išmoko

Tėvas labai keikėsi, taip pat išmoko ir vaikai. Kartą, tėvui sunkiai susirgus, išbėgo į kiemą mažesnis penkerių metų sūnus ir šaukia:
- Velniai, eikite į gryčią, tėvas miršta!

Elgetos kvapai

- Susimildamas, duokite bent dešimtuką, - kreipiasi elgeta į praivį.
- Dvokiate alumi, tarsi alaus statinė.
- Ką tamsta šnekate, negi vargšas žmogus kaip aš galiu kvepėti konjaku, - atsikerta elgeta.

Gera dieta

- Kaimyne, jūsų vyras taip suplonėjo! Kaip tai jam pasisekė?
- Kiekvieną dieną jis eina žvejoti.
- Ir nuo to liesėja?
- Žinoma, nes jis valgo tik tai, ką pagauna.

SCHUYLER SAVINGS BANK

Mes siūlome:

*Taupymo sąskaitas *Taupymo sertifikatus
*IRA sąskaitas
*Asmeniškas ir komercines čekių sąskaitas
*Tiesioginį pinigų deponavimą
*Namų paskolas *Automobilių paskolas
* Namų remonto paskolas *Sąskaitų paskolas
*Namų (Home Equity) paskolas
Naujos, patogios darbo valandos ir draugiškas patarnavimas gerai tarnauja mūsų visuomenel...

Mūsų adresas:

24 Davis Avenue
Kearny, NJ 07032
(201) 991-0001

arba skambinkite nemokamai:
1-888-SCHUYLER
(1-888-724-8953)

RigaVen Travel Inc.

SPECIAL FOR FALL/WINTER

Round Trip from Newark

\$350 plus tax

to

VILNIUS, ST. PETERSBURG or MOSCOW

Leave: MON/TUESDAY

Return: THURSD/FRI/SUNDAY

Minimum stay: 5 days

TRAVEL TIME

25 OCT -- 13 DEC

11 JAN -- 21 MARCH

Tickets are non-refundable

Call

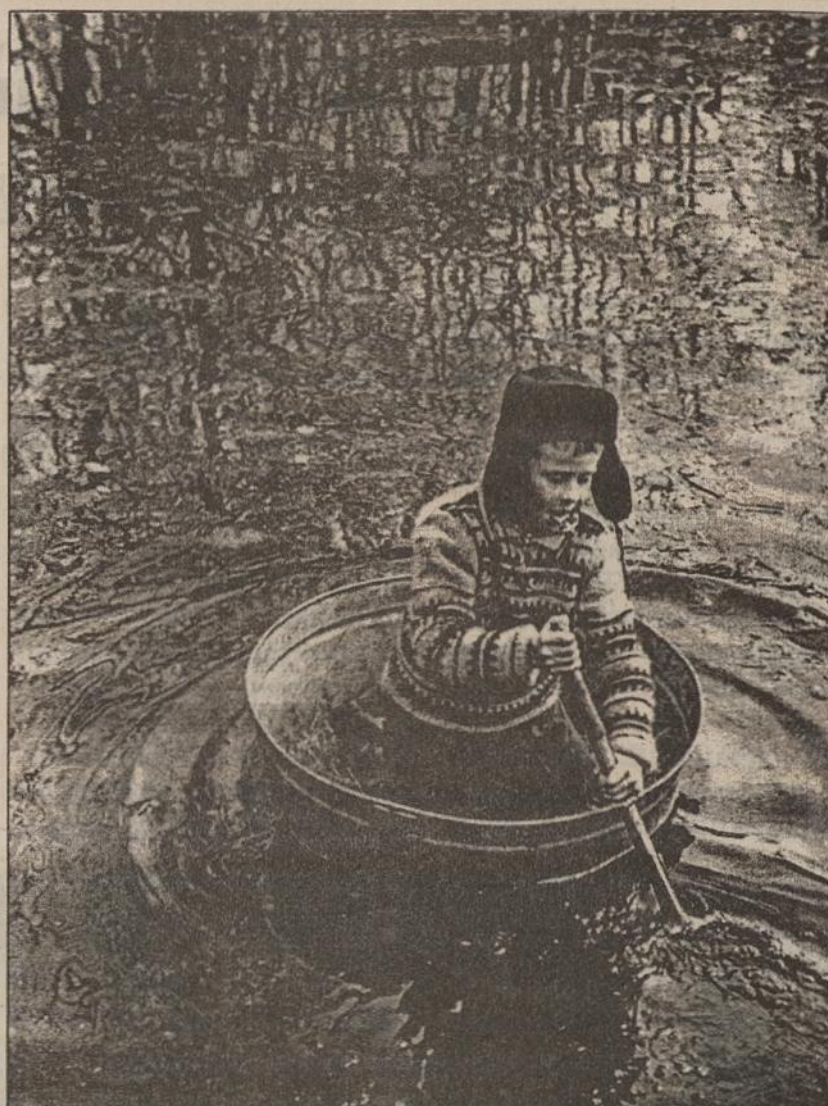
INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 516-665-4455 Fax 516-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

Jūrininkas. 1973 m

A. Sutkaus nuotr.

Jonas Vytautas Narbutas

Vilnius 1936

Lukiškėse

Lukiškės – didžiausias Vilniaus krašte kalėjimas.

Kalėjimas statytas rusų, tik lenkai paaukštino jį supantį mūrą, kad sunkiau būtų pabėgti.

Kalėjimas perpildytas. Vienutėse, kuriose rusų laikais sėdėdavo 1 žmogus, dabar sėdi – 3.

Lovos priaraktos prie sienos. Kaliniai guli žemėje, nes lovoje po tris nesutelpa.

Nuo kibiuro, vadinamo "paraške", oras pirmą savaitę yra nepakenčiamas, ir naujokai negali valgyti, kol nepripranta prie tos atmosferos.

Už mažiausią nusižengimą, pieštuko laikymą, pažiūrėjimą pro langą, kalbėjimąsi pasivaikščiavimo metu – kaliniai baudžiami karceriu. Karceris – tamsus trikampis, kur kalinys turi gulėti ant grindų.

Maistas politiniams nusikaltėliams blogesnis negu kriminaliniams. Kriminaliniai gauna porciją mėsos ir duonos viena riekle daugiau. Sriuba su soda. Karcery – vanduo su duona dusyk per parą.

Nuo kalėjimo maisto kaliniai neblogėja, nes soda nenormaliai išpučia, ir tokiu maistu maitinamas kalinys apleidžia kalėjimą išpurtes.

Ir daug kas, pasėdėjęs metus, atrodo kuo puikiausiai, nors sveikata būna palaužta.

Lukiškės – vienas nesveikiausių Europoje kalėjimų. Jokia čia kontrolė nepasiekia, jokie įstatymai neapsaugo kalinio nuo moralinio ir fizinio teroro.

Kamera 32

Ant sienos užrašyta: "Čia sėdėjo prieš sušaudant Juozas Šinkūnas", Apačioj išraižyti Gedimino vartai. Ant stalo, ant lango rėmų, sienose išpjaustyta begalė Vyties ženklų, Aušros Vartų šūkių "Mes be Vilniaus nenurimsim".

Naktį, kaip bičių avilį, girdėti dundėjimas – tai kalbasi tarp savęs kaliniai Morzės abėcėle. Brūkšnys – dusyk tankiai suduodama, taškas – vieną sykį. Ryta sugautuosius kalbant veda į karcerį.

Administracija plūsta ir muša kalinius dažniau, negu valgyt duoda. Kartais įvyksta bado streikai. Po šešių badavimo dienų

(nukelta į 7 psl.)

UNIONTOURS

kviečia Jus keliauti į Lietuvą

-- Mes esame kelių ekspertai | visą Pabaltijo regioną - Lietuvą, Latviją, Estiją.

-- Taip pat siūlome keliones laivu Baltijos jūra ir į šiaurinę Europą.

-- Keliaudami gerėsitės gražiausiais vaizdais.

-- Prielamos viešbučių kainos ir pigiausi lėktuvų bilietai, skrendant Finnair, SAS, Austrian Air, Icelandair ir Lufthansa.

-- Skambinkite 212 683 9500 arba 800 451 9511 - dėl brošiūrų ir dėl rezervacijų.

UNIONTOURS

245 Fifth Avenue,
New York, NY 10016

Fax: 212 683 9511

e-mail: travel@uniontours.com
on the net: www.uniontours.com

Mažėja krovinių srautas per Lietuvą

Per pastarąjį mėnesį 21 % sumažėjo tranzitas Lietuvos geležinkelio. Ypač sumažėjo tranzitas į Kaliningrado sritį. Dėl finansinės krizės Rusijoje tik 30 - 40 % pajėgumu dirba ir Lietuvos vežėjai. Dėl sumažėjusių užsakymų gali prasidėti Lietuvos transporto bendrovių bankrotai, nes vežėjai negali susimokėti mokesčių už išperkamosios nuomos būdu įsigytus sunkvežimius.

LR

SKRYDŽIAI Į
VILNIŲiš NEWARK, NJ
SAS linija**\$350** ten ir atgal, plus mokesčiai**\$250** Newark Vilnius plus mokesčiai

Išvykti reikia pirmadieniais ir antradieniais iš Newarko

Sugrįžti - ketvirtadienį, penktadienį, ir sekmadieniais

Kellauti galima nuo spalio 25 iki kovo 21 d.,

išskyrus gruodžio 13 - sausio 11 d.

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel. 718-423-6161

1-800-77-VYTIS

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET

web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

PICK-UP SCHEDULE FOR
OCTOBER and NOVEMBER OF 1998

October 31	Brooklyn, NY	12-1 pm
November 9	Whiting, NJ	1-2 pm
November 10	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
November 12	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
November 13	Philadelphia, PA	11-12 noon
November 14	Brooklyn, NY	12-1 pm
November 17	Putnam, CT	1-2 pm
November 24	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	1-2 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
November 26	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
November 27	Baltimore, MD	4-5 pm
November 28	Brooklyn, NY	12-1 pm

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- SKAMBUČIAI Į LIETUVĄ - 46 C/MINUTE
- Pinigų pervedimas į Lietuvą

NOVEMBER PICK-UP SCHEDULE

Norwood, MA	Nov. 2	5:30-6:30 PM
Putnam, CT	Nov. 4	1-2 PM
Providence, RI	Nov. 4	4-6 PM
Albany, NY	Nov. 5	7-8 PM
Binghamton, NY	Nov. 6	9-10:30 AM
Scranton, PA	Nov. 6	12-2 PM
Frackville, PA	Nov. 6	5-6 PM
Philadelphia, PA	Nov. 7	11 AM - 6 PM
Brooklyn, NY	Nov. 7	12-4 PM
Bridgeport, CT	Nov. 8	7-8 PM
Waterbury, CT	Nov. 9	9:30-11 AM
Hartford, CT	Nov. 9	12-2 PM
Centerville, MA	Nov. 11	3-5 PM
Brockton, MA	Nov. 12	3:30-5:30 PM
Lowell, MA	Nov. 13	12-1 PM
Lawrence, MA	Nov. 13	2-3 PM
Nashua, NH	Nov. 13	4-5 PM
Worcester, MA	Nov. 14	12-3 PM

CONTAINER TO LITHUANIA NOVEMBER 17

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$ 375 r.t.

One way to Vilnius \$ 320

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Established in 1958

Pranešimas spaudai

Penktadienį, spalio 9-tą dieną, JAV Atstovų Rūmai priėmė House Con. Rezoliuciją HCR 320, pasmerkiančią nacių-sovietų 1939 metų rugpjūčio mėn. 23 dienos nepuolimo sutartį. Tai didelis Baltų išeivijos laimėjimas, prie kurio nemažų įnašų prisidėjo ir Amerikos Baltų Laisvės Lyga.

Priimtoji rezoliucija:

1) Patvirtina JAV nusistatymą - nepripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos, šios nacių-sovietų nepuolimo sutarties pasekmėje įvykdytos sovietų okupacijos, - kuris per 50 metų po šios sutarties pasirašymo buvo abiejų partijų politika, juridškai nepripažinusi šių valstybių sovietinės okupacijos.

2) Skatina Rusiją, vadovaujantis demokratine dvasia, atsisakyti šios nacių-sovietų nepuolimo sutarties ir slaptųjų pridėtinių protokolų kaip nelegalių.

3) Sveikina ir pritaria Jungtinių Amerikos Valstijų ir Lietuvos, Latvijos ir Estijos Chartijai, kuri patvirtino stiprius ryšius tarp šių tautų.

4) Siūlo, kad Prezidentas ir Valstybės Sekretorė stengtųsi įgyvendinti, kad Rusija suprastų, jog nacių-sovietų nepuolimo sutartis turi būti laikoma nelegalia, niekine ir negaliojančia.

Šią rezoliuciją įnešė John Shimkus (Resp. – Illinois) ir Dennis Kucinich (Dem. – Ohio), Baltic Caucus ko-pirmininkai. Paraginkite savo atstovą Kongrese prisijungti prie Baltic Caucus kreipiantis į vieną iš ko-pirmininkų. Kuo daugiau turėsime rėmėjų Kongrese, tuo lengviau bus galima apginti Baltijos valstybių interesus.

Ačiū visiems, prisidėjusiems prie šios rezoliucijos pravedimo.

Amerikos Baltų Laisvės Lyga
P. Algis Raulinaitis
Vicepirmininkas

Gražus Tautos šventės minėjimas Cicero

Edvardas Šulaitis

Kalbėjo dr. Arvydas Žygas

Ilgą laiką Lietuvoje dėstęs ir su jaunimu ten dirbęs, Cicero gimęs ir augęs mokslo vyras dr. Arvydas Žygas buvo pagrindiniu kalbėtoju Cicero lietuvių telkinyje rugsėjo 13 d. surengtame Tautos šventės minėjime. Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkės valdybos ir ALTo Cicero skyriaus surengtame minėjime jis apžvelgė dvigubą klausimą: dabarties užsienio lietuvių uždavinius ir santykius su tėvyne atsižvelgiant į praeities pamokas.

Kalbėtojas teigė, jog mūsų svarbiausieji uždaviniai, kaip ir anksčiau, tebėra lietuviybės išsaugojimas užsienio lietuvių bendruomenėse bei lygiavertis rūpestis Lietuvos gyvenimo atnaujinimu ir pagerinimu. Jis akcentavo, kad nerealu ir netikslinga galvoti, jog būtina lietuvišką gyvenimą gyventi vien tik geografinėje Lietuvoje. Jis mano, kad bet kur gyvenant galima būti lietuviu ir visur galima dirbti tėvynės naudai.

Dr. A. Žygas, iškėlęs dar ankstesniais metais buvusį nuomo-

Trys tomiai kalbininko rinktinių raštų

(atkelta iš 5 psl.)

mis neprarado aktualumo didelis P. Skardžiaus leksikos ugdymo darbas "Lietuviški tarptautinių žodžių atitikmenys", 1973 m. išleistas beveik šimto puslapių žodynėlis, kaip autorius sako, skiriamas tiems, kurie nori

"savo gimtąją kalbą atnaujinti, pagyventi reikalingesniais sąvais, lietuviškais žodžiais".

Skyriuje "Apžvalga" sudėtos kalbininko pastabos dėl įvairių knygų kalbos, randame čia ir polemikos su "Gimtosios kalbos" leidinio nuostatų nepamatuota

nių skirtumą dėl ryšių su pavergta Lietuva, tikino, jog teisingi buvo tie, kurie teigė, kad, "jeigu nebus gyvo ryšio su tėvyne, tautiškumo samprata ir tėvynės meilė niekuomet negalės būti pilnavertiškai perteikiama naujoms kartoms". Jis nurodė, kad šiandien išeivijos jaunesnės ir vidurinės kartos sąmoningų, išpareigojusių ir pasišventusiųjų tarpe daugumą sudaro tie asmenys, kurie savo studijų metais pažino ir pamilo Lietuvą akivaizdžiai.

Kalbėtoją, kuris dabar ruošiasi kunigystės luomui, minėjimo dalyviams pristatė kun. dr. Kęstutis Trimakas, kuris priešpiet Šv. Antano bažnyčioje atlaikė Tautos šventės minėjimui skirtas pamaldas ir pasakė gražų pamokslą. Po paskaitos dr. A. Žygu pasidžiaugė vienas iš seniausiuju Cicero lietuvių telkinio darbuotojų visuomenininkas dr. Petras Kisieličius.

Minėjimo pradžioje rengėjų vardu kalbėjo Mindaugas Baukus (Lietuvių Bendruomenės atstovas) ir Stasys Dubauskas (ALTo atstovas). Buvo ir trumpa meninė dalis, kurią atliko Janutė Pėstininkienė, padėklamuodama mūsų poetų eilėraščių.

Pradžioje buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai, o prasmingą invokaciją paskaitė kun. dr. K. Trimakas. Minėjimo pabaigoje LB Cicero apyl. valdybos vicepirm. M. Baukus padėkojo visiems prie minėjimo prisidėjusiems asmenims. Be jau aukščiau atžymėto kun. dr. K. Trimako, jis suminėjo ir mūsų metu giedojusį chorą ir jo

vadovus: Jonę Bobiniene ir Marių Prapuolenį bei solistę Genutę Bigenytę. Be šių programos dalyvių, kuriems jis siuntė padėkos žodžius, dar jis pridėjo ir vaišių vadovės Janiną Skamienę ir Michaliną Bikulčienę ir vėliau nešusius Jūros šaulių "Klaipėdos" kuopos atstovus.

"INTERNETO" KLUBAS VILNIUJE

Vilniaus centre atidarytas "Interneto" klubas. Jį įkūrė bendrovė "Ralinga", prekiaujanti kompiuteriais, jų įranga, įrengianti kompiuterinius tinklus bei teikianti "Interneto" paslaugas. Pasak bendrovės vadovo Raimondo Lingio, pagrindiniais klubo lankytojais turėtų tapti tie, kurie šiuo metu neturi kompiuterio ar negali laikinai juo naudotis, pavyzdžiui, atvykę iš kito miesto ar šalies žmonės. Be šio klubo, Vilniuje yra "Interneto" kavinės džiaz klube "Muzikinis angaras", kavinėje "Skliautai" bei buvusioje pramogų centre "Max". "Ralingos" specialistai įkurtame "Interneto" klube moko ir konsultuoja lankytojus, kaip naudotis "Internetu", rasti reikiamą informaciją, ją išsaugoti, išsiųsti ir t. t. Visi lankytojai gali naudotis spalvotu skeneriu ir lazeriniu spausdintuvu, kitomis ryšio priemonėmis. Viena darbo valanda "Interneto" klube kainuoja 15 litų arba mokama už minutes.

R

kritika.

Recenzijų skyriuje rasime keiliolikos prieškarinių leidinių vertinimą ir nurodytas kalbos klaidas bei kelių okupuotoje Lietuvoje parengtų leidinių aptarimą.

Minėtini ir P. Skardžiaus rašiniai, skirti bažnytinei kalbai. Šiame tome įdėtas J. Skvirecko ir Č. Kavaliausko (bei redaktoriaus V. Aliulio) Naujojo Testamento vertimų kalbos palyginimas. Iš jo matyti, jog pastarojo vertimas "gerai dera su dabartinės mūsų bendrinės kalbos vartosenos reikalavimais", nes "buvo stengiasi šių dienų kalbinėmis priemonėmis ko tiksliau perduoti senųjų laikų originalines mintis bei sąvokas".

Apskritai P. Skardžiaus "Rinktiniai raštai" yra labai vertinga dovana kalbininkams ir visiems, kurie domisi gimtosios kalbos ugdymu. Ir kalbinis palikimas tarnauja šių dienų poreikiams.

Kompanijos Network Associates užsiimančios antivirusine apsauga, specialistai aptiko pirmąjį multi-platforminį "klajojantį" virusą. Šis virusas, priklausantis makro-virusų klasei, užkrečia Microsoft Word 97 ir Excel 97 failus. Virusas buvo pavadintas W97/X97M Shiver. Network Associates teigimu, virusas Shiver nesunaikina pačių duomenų, tačiau jis gali labai apsunkinti Word ir Excel dokumentų atidarymą, nuskaitymą ir redagavimą. Dirbdamas, virusas Shiver "šokinėja" tarp šių dviejų aplikacijų, ir jokio skirtumo, kurioje iš jų jis pasirodė anksčiau. Jeigu pirmiau jis atsirado Word'e, tai vartotojui uždarius šią programą, virusas automatiškai save eksportuoja į Excel'į. Jeigu vartotojas pirmiau aktyvizavo šį makro-virusą Exel'yje, tai po to bus užkrėsti Word šablonai. Išsamesnę informaciją galite rasti adresu: <http://www.nai.com> Newsbytes

Vilniaus "Rasų" kapinės rudenį

R. Šuikos nuotr.

A. † A.

LEONTINAI VYKINTIENEI

mirus, dukterį VIOLĘ TAMOŠIŪNIENĘ, žentą ALGIMANTĄ TAMOŠIŪNĄ, anūkus ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Živilė ir Rimvydas Tamošiūnai
Antanas Tamošiūnas

Vilnius 1936 Lukiškėse

(atkelta iš 6 psl.)

administracija maitina jėga. Badaujant vandens neduoda: jeigu lyja, kaliniai mirko marškinius ir juos išgręžę tą vandenį geria.

32 kamera yra pirmam aukšte, ir saulės čia beveik niekad nematyti. Kiekvienas kalinys, patekęs į šį aukštą, stengiasi geriau elgtis, kad tik jį "paaukštintų" – perkeltų į kitus aukštus.

Tik vienu atžvilgiu pirmam aukšte geriau negu viršutiniuose. Kol "viršutiniai" išeina iš kamerų, išsirikiuoja, nulipa laiptais, tai pasivaikščiojimui lieka 10 minučių, o "žemutiniai" gauna beveik visą pusvalandį pasivaikščioti.

"Avansuoti" Lukiškėse turi dvi prasmes: patekti į geresnę kameralą, kur mažiau parazitų, arba... kojomis žemės nesiekti.

Kamera 82.

Už lango pavasaris. Už lango laisvė.

Kameroj prasideda blakių ir musių viešpatavimas. Prasideda ilgos kalinių kovos su įvairiais parazitais dienos. Kas nugalės? Abi pusės linksta leisti ir kompromisus. Už sienos gūdai, "Hromados" dalyviai, paskelbė generalinę parazitų likvidaciją. Tokie įniršusios kovos protarpiai labai reikalingi: kalinys tuo būdu eikvoja dalį nereikalingos energijos.

Vienas tos grupės seminaristas nupliko iš nuobodumo.

Naktį girdėti džiovininko kosulys. Jis sėdi jau penkti metai ir yra nepagydomas džiovininkas. Už tuos nuopelnus jis turi lengvatą – guli kameroj vienas. Džiaugiasi, kad tuoj būsiąs laisvas – važiuosiąs į Rasų kapus...

Gydo visus čia vienodai, nuo reumatizmo, nuo džiovos, nuo šiltinės ir kitų ligų – tepa krūtinę glicerinu, išvadina simulantu ir vėl grąžina kameron.

Vasarą visi laukia rudens, nes nusibosta musės, blusos ir blakės; atėjus žiemai daug kas gauna reumatizmą ir vėl laukia vasaros.

Taip slenka laikas. Slenka pamažu, o galbūt stovi vietoje, tik mūsų gyvenimas slenka, slenka pamažu, lyg vėžys.

Tik vienam laikas sustojė – jį rytoj pakars.

Kaliniai stengiasi užmigti, kad negirdėtų vedamo karti klyksmo, o jį auštant išves... ir negrąžins.

Vilniui vaduoti sąjungos leidinys, Kaunas 1936

A. † A.

LAIMAI KURPIENEI

Torontė (Kanadoje) mirus, jos seseriai DALIAI BULVIČIŪTEI, ilgametei "Darbininko" tautojai, ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžių užuojautą.

"DARBININKO" REDAKCIJA

"DARBININKO" ADMINISTRACIJA

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad

A. † A.

PIJUS JAUNUTIS NASVYTIS

po sunkios ligos mirė š. m. spalio mėn. 17-tą dieną penktą valandą ryto Plainville, CT.

Atsisveikinimas įvyko š. m. spalio 20 d. Plainville, CT. Pamaldos ir akademija bus po poros savaitžių Clevelande, OH. Iš ten velionio palaikai bus pervežti į Lietuvą.

Birutė Nasvytytė-Smetonienė

Vytautas Nasvytis

Aldona Nasvytytė-Satterthwaite

Aldona Mackevičienė

Norintieji pagerbti velionio atminimą, šeimos pageidavimu kviečiami tai padaryti auka Lavoriškių mokyklos statybai Vilniaus krašte, nes šis projektas buvo vienas jo paskutiniųjų rūpesčių.

Čekius rašyti ir siųsti Tautos Fondui:

Lithuanian National Foundation

351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207-1910

Aštuoniolikos metų
mirties sukaktis

Neteko Tau sugrįžti į numylėtą
Tėviškę - Uteną, Gudeniškes,-
Amžina Tėvynė taip
Anksti, netikėtai
Priglaudė Tave...

Š. m. lapkričio 5 d. sueina aštuoniolika metų,
kai Viešpaties pašauktas užbaigė
šios žemės kelionę

A. † A.

Muzikas MYKOLAS CIBAS

Šviesiam jo atminimui bus aukojamos mišios už jo sielą:

-- Kennebunkport, Maine, kun. K. Bučmys, OFM, lapkričio 5 d.,

-- Clevelande, OH, lapkričio 8 d. mišias aukos prelatas Aleksandras Goldikovskis.

Nuoširdžiai prašau gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Mykolą savo maldose, kad Viešpats suteiktų jo sielai amžiną šviesą.

Žmona Eufemija.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserų Rėmėjų saskrydis vyks sekmadienį, **lapkričio 1 d.**, Putnam, CT, seselių vienuolyne. Šis saskrydis bus ypatingas tuo, kad paminės Vienuolijos 80-ties metų sukaktį. Šv. Mišias aukos ir pamokslą pasakys svečias iš Lietuvos kunigas Sigitas Žilys, kuris Romoje baigęs teologijos mokslus, š. m. liepos 19 d. Gargžduose buvo Telšių vyskupo A. Vaičiaus išventintas kunigu; šiuo metu jis ruošia magistro laipsnį iš Dvasinio gyvenimo mokslo Katalikų universitete Washington, D.C. Pasakaita apie Vienuolijos 80 metų nueitą kelią skaitys dr. Elona Marijošiūtė-Vaišnienė, buvusi seselių auklėtinė ir daugelį metų talkinusi jaunimo stovyklose. Po paskaitos bus mirusiųjų prisiminimas: kapinių lankymas ir mišparai už mirusiuosius seselių koplyčioje. Vadovaus vienuolyno kapelionas kun. Antanas Diškevičius. Visi kviečiami!

Virginijaus Barkausko vargonų rečitalis įvyks Washingtono nacionalinėje katedroje Washington, D.C., š. m. lapkričio 8 d., 5 val. popiet. Koncertą rengia katedra.

Adelė Banelis-Kozma, Liet. Moterų Federacijos Fairfield, CT, apylinkės klubo pirmininkė, klubui vadovavusi 20 metų, mirė š. m. spalio 11 d.

Koncertas Lietuvos valstybingumui atžymėti

Gruodžio 9 d., trečiadienį, 7 val. vak. Šv. Petro bažnyčios salėje, 619 Lexington Ave. ir 54th Street, Manhattane, NYC, yra rengiamas 80-ties metų Lietuvos valstybingumui atžymėti koncertas. Meninę dalį atliks Gabrielius Alekna - pianistas, Audinga Aukštikalnytė - smuikinininkė, Virginijus Barkauskas - vargonininkas, ir Golda Veinbergaitė-Tatz - pianistė. Minėjimą rengia Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvos generalinis konsulas. Konsului dr. Petriui Anusui koncerto rengimui talkina Laima Šileikytė-Hood, Aleksandra Kašubienė, Jūratė Kazickaitė, Laima Michailovich, Aukšė Trojanaitė ir Julius Veblaitis. Koncertui pasibaigus bus vaišės. Koncerto ir vaišių išlaidoms padengti aukojama 30 dol.

Apie pianistą Gabrielį Alekną, jo biografiją, jo atsiekimus rašo Julius Veblaitis atskirame straipsnyje šame puslapyje.

JUBILIEJINIS SUVAŽIAVIMAS EICHSTAETTE (VOKIETIJOJE)

Augustinas Steigvila, kuris dabar gyvena Argentinoje, buvo išventintas kunigu 1949 m. Eichstaetto katedroje. Jis žada atvykti į Eichstaettą 1999 metais birželio 20 d. atšvęsti savo aukšinį kunigystės jubiliejų.

1949 m. buvo uždaryta Lietuvių gimnazija, kuri veikė Rebendorfe netoli Eichstaetto centro. Ji yra išleidusi keturias abiturientų laidas. Tad ta pačia proga planuojama surengti ir tos gimnazijos veiklos minėjimą.

Kun. Augustinas Steigvila aukos mišias. Kas iš buvusių tos gimnazijos abiturientų galėtų atvykti, prašome pranešti, parašant:

Alfred Bammesberger,
Katholische Universitaet,
D 85071 Eichstaett, Germany.
Daugiau informacijų paskelbsime artimoje ateltyje.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Lapkričio 2 d. - Vėlinių vakare 7 val. - Mišių novena. Visų mirusiųjų vardai ir pavardės, kurie pereitais metais buvo laidojami mūsų parapijoje, bus perskaityti mišių metu.

Knights of Columbus lapkričio 10 d. rengia kraujo davėjų dieną - kas norėtų duoti kraujo, prašomi iš anksto registruotis parapijoje lapkričio 1 d. arba lapkričio 8 d.

Padėkos dieną, 9 val. ryte bus aukojamos ypatingos mišios. Tai "Tree of Life" tradicijos intencija, kuri buvo pradėta prieš keletą metų. Prisimenami ir perskaitomi buvusių parapijiečių vardai bei svarbesni parapijos įvykiai, kurie iki šiol yra įamžinti parapijos gyvime. Kas norėtų gauti daugiau informacijų apie asmens arba įvykio įamžinimą, prašomi kreiptis į parapijos sekretorę D. Gotard darbo valandomis tel. 718 326-2236.

Kūčios, pagal įprastą tradiciją, ir šiemet rengiamos Lietuvos Vychių 110 kuopos, bus sekmadienį, gruodžio 13 d., tuojau po 11:15 val. lietuviškų mišių. Dėl bilietų reikia kreiptis į Petrą Zužų tel. 718 894-6851 arba Elena Matulionis.

Violet Žvirblis, g. 1933 m. vasario 7 d. Brooklyne, po sunkios ir ilgos ligos mirė š. m. spalio 21 d. New York Hospital, Manhattane. Palaidota spalio 24 d. iš mūsų par. bažnyčios Šv. Jono kapinių mauzoliejuje. Plačiau kitame numeryje.

Dr. Juozo Kriaučiūno pagerbimas rengiamas sekmadienį, lapkričio 8 d., 2 val. popiet Putnamo seselių vienuolyne, 600 Liberty Hwy, Putnam, CT. Lietuvos gen. konsulas dr. Petras Anusas įteiks dr. J. Kriaučiūnui DLK Gedimino ordiną. Seks meninė dalis. Bus pietūs. Bilietas - 15 dol., užsisakyti iki lapkričio 5 d. pas V. Alksnį, tel. 860 429-5606. Rengia JAV LB Rytinio Connecticut apylinkės valdyba.

BALF'o 105-asis skyrius spalio pradžioje paskelbė šalpos vąj ir išsiuntinėjo savo nariams ir rėmėjams laiškus. Tas vąjus tęsis iki šių metų pabaigos. Jei kas negavo laiško ir norėtų sušelpiti savo pagalbos reikalingus tautiečius, prašome rašyti:

United Lithuania Relief Fund
P. O. Box 210081
Woodhaven, NY 11421

Trumpai apie metinį Kultūros Židinio susirinkimą

Kultūros Židinio korporacijos metinis susirinkimas, įvykęs spalio 17 d., lauktų ir visiems priimtinių sprendimų nepasiekė.

Jau anksčiau net kelis kartus buvo skelbta, kad š. m. spalio mėn. pabaigoje pranciškonai su Kultūros Židinio korporacija salės nuomos sutarties nebeatnaujina. Viceprovincijolas Tėv. Placidas Barius, OFM, pareiškė, kad viso Kultūros Židinio komplekso, taigi ir salės, tolimesnį administravimą perims patys pranciškonai; jie tai darė beveik 20 metų - nuo Kultūros Židinio suorganizavimo pradžios 1964 metais iki salės nuomos sutarties pasirašymo su K. Ž. korporacija 1983 metais. Patyrinęjus paaiškėjo, kad tuo metu pranciškonams daug talkino: 1. anksčiau įsistigęs N. Y. Atletų klubas; 2. naujai 1964 m. suorganizuotas T. Pranciškonų Pagalbinis Statybos Komitetas, 1971 m. perorganizuotas ir pasivadinęs Kultūros Židinio New Yorke Statybos Komitetu (nors valdžios įstaigose

jo registracija palikta senų vardu: Lithuanian Franciscan Fathers Building Fund Committee) ir 3. Kultūros Židinio Korporacija, kuriai nuomos sutarties būdu 1983 m. gruodžio mėn. buvo patikėta Kultūros Židinio administracija. Dabar, nebeatnaujinus sutarties, iki kol Kultūros Židinio bus parduotas, lietuviškai veiklai, susitarus su pranciškonais, patalpos bus atviros. T. Placidas pažymėjo, kad Pranciškonams statant Kultūros Židinį, prie K. Židinio statybos prisidėjo ne tik New Yorko lietuviai, bet ir kitų vietovių lietuviai bei geradariai. Užtai bent dalinai norėdami parodyti savo dėkingumą, pardavė nuosavybę, pranciškonai yra pasiryžę dosniau įnašų paremti New Yorko lietuvių veiklą. Įnašo suma nebuvo paminėta.

K. Ž. tarybos pirm. J. Bilėnas savo pranešime pareiškė, kad K. Ž. tarybai tai nėra priimtina, ir kad taryba jau dabar nori žinoti, kokią sumą pranciškonai duos.

Tarp susirinkime kalbėjusių kitų asmenų, J. Giedraitis prisiminė, kad viename pasitarime, kuriame tarp kitų žinomų visuomenės veikėjų dalyvavęs ir K. Ž. tarybos pirm. J. Bilėnas, T. Placidas pasakęs, kad, pardavus K. Židinį, pranciškonai New Yorko lietuvių veiklai pažadėję 6 ar 700.000 dol. Tiek T. Placidas, tiek ir J. Bilėnas tuo klausimu susirinkime susilaikė nuo komentarų.

Tarp daugelio kitų siūlymų, buvo ir šis: kadangi K. Ž. statybai aukojai ir pasauliečiai, tai K. Židinis priklausys ne vien pranciškonams, bet ir pasauliečiams. Jiems ne tiek svarbu, kiek kas duos, ar kiek kas gaus; svarbus vienas dalykas - išlaikyti salę.

Susirinkime iškeltos priešingos mintys ir susikryžiaję interesai rodo, kad visus patenkinančių sprendimų nebus galima lengvai surasti.

Susirinkime dalyvavo apie 60 narių.

a. d.

Gabrielius Alekna

Gruodžio 9 d. 7 val. vak. koncerte, skirtame 80 metų Lietuvos valstybingumui atžymėti, dalyvauja ir Gabrielius Alekna. Jaunasis pianistas muzikos kelią pradėjo Balio Dvariono muzikos mokykloje, o vėliau tęsė M. K. Čiurlionio menų gimnazijoje, S. Baubiniene, o nuo 1987 metų - savo ilgametės mokytojos doc. L. Drasutienės klasėje. Pas ją studijas tęsė ir Lietuvos Muzikos Akademijoje. 1996 m. Gabrielius Alekna su pilna stipendija buvo priimtas į Juilliard mokyklą New Yorke, kur dabar studijuoja magistratūroje J. Loewenthal klasėje.

Pianistą sėkmė lydėjo net vienuolikoje tautinių bei tarptautinių konkursų Lietuvoje, Vokietijoje, Rusijoje bei JAV. Be

tijoje, Čekoslovakijoje, Ispanijoje ir JAV. Ypač svarbūs laimėjimai buvo atsiekti Tarptautiniame Maria Canals konkurse Barcelonoje (I vieta jaunimo grupėje, 1993 metais); M. K. Čiurlionio tarptautiniame pianistų ir vargonininkų konkurse (III premija, 1995 metais) ir konkurse koncertui su Juilliard'o orkestru (1997 metais). Su šiuo orkestru Gabrielius Alekna atliko Mozart'o koncertą K.503. Pianistas yra skambinęs su geriausiais Lietuvos orkestrais: Lietuvos kameriniu, tautinės filharmonijos bei valstybės simfoniniais orkestrais, taip yra koncertavęs Vokietijoje, Rusijoje bei JAV. Be

abejo, visa tai giliau įvedė jį į muzikos pasaulį ir labai praplėtė bei subrandino jo, kaip pianisto, muzikinį akiratį.

Gabrieliaus Alekno programa Šv. Petro bažnyčios salėje Lexington Ave. ir 54th Street, Manhattane, New York, yra sekanti: M. K. Čiurlionis - Fuga b-moll (Fugue in B-Flat minor) VL 345; S. Rachmaninoff Preljudai: Opus 32 N. 10 h-moll (in B-minor), Opus 32 N. 6 f-moll (in F minor), Opus 23 N. 10 ges-dur (in G-flat major), Opus 32 N. 13 des-dur (in D-flat major).

Julius Veblaitis

DARBININKUI paremti aukojai:

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėjo aukomis laikraščio stiprinti ir atsiliepiant už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 45 dol.: Biruta A. Kwetz, Englewood Cliffs, NJ.

Po 40 dol.: Stefa Mikulskienė, West Paterson, NJ; Kun. Vytautas Volertas, Maspeth, NY.

Po 30 dol.: M. Yesukevich, Hamden, CT; Marcelė Spuras, Baltimore, MD; V. Budnikas, Elizabeth, NJ.

Po 25 dol.: Angelė Jonynas, Berlin, CT.

Po 20 dol.: Ant. Saladžius, Montreal, Canada; Emilija Balcūnienė, Hot Springs, AR; R. Butrimas, Kensington, CT; Jane Karalis, Jacksonville, FL; J. Gylis, Naples, FL; M. Bajorunas, Pompano Beach, FL; Ald. Stasiukevicius, St. Petersburg, FL; Tadas Bauža, Hayden, ID; Ant. Seduikis, Brockton, MA; K. Jurkevičius,

Centerville, MA; Mrs. A. M. Wackell, Worcester, MA; A. Juskys, Brick, NJ; Liucija Klucinikas, Manlapan, NJ; Audre ir Frank Ruzga, Pt. Pleasant, NJ; D. Andruska, Roselle Park, NJ; R. Hartvigas, Amsterdam, NJ; Mirga Vaičulis, Elmhurst, NY; J. Daubenas, Forest Hills, NY; Danutė Bobelis, Massapequa Park, NY; Ona Jauneikaitė, NYC, NY; Gražina Šimukonis, Richmond Hill, NY; Ant. Maculaitis, Valley Stream, NY; Virgus Volertas, Narberth, PA.

Po 15 dol.: A. Sakauskas, FL. Meyers, FL; Stasė Kavaliūnas, New Smyrna Beach, FL; Ramona Menkelionas, Worcester, MA; Dalia Woss, Ringoes, NJ.

Po 10 dol.: Birutė Prasauskas, Lomita, CA; J. Tiskus, Greenwich, CT; L. Kapeckas, Hartford, CT; S. L. Marcavage, Milford CT; Anastazija Semaska, New Britain, CT; Br. Nemicas, Wethers-

field, CT; Regina Talluto, Ft. Meyers, FL; V. Milcius, Ocala, FL; Magde Sakadauskas, Brockton, MA; V. F. Boreišis, Lakewood, NJ; J. Kurilavicius, Linden, NJ; Birutė Podleckis, Linden, NJ; B. S. Baroniunas, New Hyde Park, NY; S. Marcinkevicius, Queensbury, NY; J. Dabuzinskas, Richmond Hill, NY; P. Makarauskas, Philadelphia, PA; Anna M. Byla, Pittston, PA.

Po 5 dol.: Džeralda West, San Diego, CA; Br. Papsys, Los Angeles, CA; Bertha Kukler, West Haven, CT; Eugenija Treimanis, St. Pete Beach, FL;

Kiekviena auka yra didelė pagalba DARBININKUI. Laikraščio ateitis, tuo pačiu ir lietuvių išėjimo priklausau nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko administracija

SKELBIMAI

Tik 46 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 9,9 cento - JAV; negi atsispirsite tokiam RSL/CYBERLINK pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. Teiraukitės lietuviškai nuo 5 iki 9 val. vak. tel. 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.)

Ieškau moters, kuri norėtų dalintis butu su kita moterim. Gyvenu St. Petersburg, FL, netoli jūros ir apsipirkimo centro. Skambinkite (813) 360-9583. (sk.)

DĖMESIO, BUVUSIEJI PAPILĖNISKIAI

Papilės Kultūros namams yra reikalingas kapitalinis remontas. Vietinės pajėgos negali užtektinai sutelkti lėšų tam projektui užbaigti. Būtų gerai, kad buvusieji papilėniskiai prisidėtų prie remonto išlaidų padengimo ir įgalintų šį projektą užbaigti. Tie namai yra labai svarbus kultūrinis židinis Papilės miesto bei Papilės apylinkių gyventojams. Aukas siųsti įrašant: *auka perveskite į einamąją valiutinę sąskaitą Nr. 1116098 Lietuvos Taupomojo Banko Mažieji skyriaus Papilės poskyryje.* Aukų siuntimo adresas: Papilės Seniūnijos Rėmimo fondas, J. Basanavičiaus g. 23, 5456 Papilė, Akmenės rajonas. (sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kainą pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aido" prenumerata JAV kainuoja: metams - 170 dol.; pusei metų - 90 dol.; ketvirčiui metų - 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aido" vardu ir su adresu siunčiami "Lietuvos aido" įgaliotiniui JAV Broniui Juodeliui - 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojai:

J. Astas, Hamilton, Canada - 200 dol.

Anastasia Sema, Chicago, IL - 30 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose **lapkričio 7 d.**, šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Žiūr. skelbimą 6-tame puslapyje.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis pagal susitarimą paims siuntinius iš namų.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **spalio 31 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami **doleriais** per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.

Alfred Bammesberger